

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Činnost a hospodaření organizace ve službách v obecném hospodářském zájmu

Activities and Financial Management of Organization Providing Services of General
Economic Interest

Student: Šárka Mohorková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eliška Skřídlovská

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student:

Šárka Mohorková

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace:

00 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Činnost a hospodaření organizace ve službách v obecném hospodářském zájmu

**Activities and Financial Management of Organization Providing
Services of General Economic Interest**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Služby v obecném hospodářském zájmu
 3. Analýza činnosti a hospodaření vybrané organizace
 4. Zhodnocení zjištěných poznatků a návrh opatření
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. *Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2011. 143 s. ISBN 978-80-248-2371-3.
- HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 718 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-808-6929-293.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

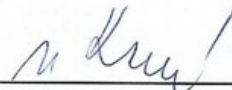
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eliška Skřidlovská**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

Šárka Mohorková

V Ostravě dne 15.7.2013

OBSAH

1	Úvod	5
2	SLUŽBY V OBECNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU	7
2.1	ROZDĚLENÍ SLUŽEB OBECNÉHO ZÁJMU.....	8
2.1.1	SLUŽBY POSKYTOVANÉ VELKÝMI SÍŤOVÝMI ODVĚTVÍMI.....	9
2.1.2	DALŠÍ SLUŽBY V OBECNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU	10
2.1.3	SLUŽBY V OBECNÉM ZÁJMU NEHOSPODÁŘSKÉ POVAHY A SLUŽBY BEZ VLIVU NA OBCHOD 10	
2.2	SPOLEČNÉ PRVKY V EVROPSKÉM POJETÍ SLUŽEB V OBECNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU 11	
2.2.1	UNIVERZÁLNÍ SLUŽBA	12
2.2.2	ROVNÝ PŘÍSTUP	12
2.2.3	KONTINUITA	12
2.2.4	KVALITA SLUŽBY	13
2.2.5	CENOVÁ DOSTUPNOST	13
2.2.6	OCHRANA UŽIVATELE A SPOTŘEBITELE	13
2.2.7	PRINCIP SUBSIDIARITY	14
2.3	SLUŽBY V OBECNÉM ZÁJMU V ČESKÉ REPUBLICE	15
2.4	FINANCOVÁNÍ SLUŽEB V OBECNÉM ZÁJMU	17
2.5	POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB V OBECNÉM ZÁJMU.....	19
3	ANALÝZA ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ ORGANIZACE	22
3.1	PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE.....	22
3.2	PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE TECHNICKÉ SLUŽBY MORAVSKÁ OSTRAVA A PŘÍVOZ....	24
3.3	ROZBOR HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE TS MOAP	27

3.3.1	VÝNOSY HLAVNÍ ČINNOSTI	28
3.3.2	NÁKLADY HLAVNÍ ČINNOSTI.....	33
3.3.3	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ.....	39
3.3.4	CELKOVÉ VÝNOSY A NÁKLADY DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI	41
3.3.5	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI	42
4	VYHODNOCENÍ ZABEZPEČOVÁNÍ VEŘEJNÝCH SLUŽEB.....	43
4.1	ROLE MÍSTNÍCH A REGIONÁLNÍCH SAMOSPRÁV.....	43
4.2	ZPŮSOBY ZABEZPEČOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ	45
4.3	ANALÝZA FINANCOVÁNÍ VYBRANÝCH SLUŽEB	48
4.4	MOŽNOST JINÝCH FOREM ZABEZPEČENÍ VEŘEJNÝCH SLUŽEB.....	53
4.5	POROVNÁNÍ S JINOU HOSPODÁŘSKO-PRÁVNÍ FORMOU	56
5	ZÁVĚR.....	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM ZKRATEK	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	3
	SEZNAM GRAFŮ.....	3
	SEZNAM PŘÍLOH	5

1 ÚVOD

Služby, kterými se tato bakalářská práce zabývá, jsou služby, které jsou v České republice označovány jako veřejné služby. Jedná se tedy o služby produkováné veřejnou správou nebo neziskovými organizacemi, které jsou vytvořeny, organizovány či regulovány orgánem veřejné správy a poskytovány pro uspokojení společenských potřeb při principu subsidiarity. Veřejnou službu je možno chápat také jako službu v obecném zájmu, kdy tento podobný pojem je používán Evropskou unií.

Služby obecného zájmu zahrnují jak služby v obecném hospodářském zájmu, tak i služby v obecném zájmu nehospodářské povahy. Podstata služeb v obecném zájmu se vztahuje na širokou škálu činností, od zásobování elektrickou energií, dopravních služeb, služeb elektronických komunikací, zdravotnických služeb, až po vzdělávání, sociální péči, atd. Tyto činnosti se odlišují jak tržní či netržní povahou, tak i rozsahem působnosti, od evropského či dokonce světového, až k rozměru čistě lokálnímu.

Výraz „služby v obecném zájmu“ má tedy širší význam než výraz „služby v obecném hospodářském zájmu“. Služby v obecném hospodářském zájmu zahrnují každou ekonomickou činnost, spadající do závazků veřejných služeb a zahrnují především služby poskytované velkými síťovými odvětvími. Tyto služby jsou poskytovány za úplatu, mají tedy charakter služeb tržních. Je zde i zájem na tvorbě zisku. Zahrnují široké spektrum aktivit od energetiky, telekomunikací, dopravy a poštovních služeb, komunikací až po odpadové hospodářství, sociální bydlení, zásobování vodou či veřejnoprávní vysílání.

Služby v obecném hospodářském zájmu jednoznačně spadají do působnosti směrnice EU. Vnitrostátní, regionální a místní samosprávy v členských státech v zásadě mohou samy definovat pojem služba obecného zájmu; je čistě na členských státech EU, aby definovaly, co považují za služby obecného hospodářského zájmu a aby upravily, monitorovaly a rozhodly o financování jejich výkonu. Na úrovni municipalit jsou kromě příspěvkových organizací zřizovány pro zabezpečení veřejných služeb např. i obchodní společnosti.

Cílem této práce je analyzovat a zhodnotit činnost a hospodaření organizace v obecném hospodářském zájmu v letech 2008 – 2011 ve vybrané organizaci - Technických službách Moravská Ostrava a Přívoz. Jedná se o příspěvkovou organizaci, která poskytuje dané obci komunální služby v oblasti čištění města, správy, údržby a opravy místních komunikací,

veřejné zeleně, veřejných prostranství, dopravy atd. Zřizovatelem je Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz

V rámci řešení bakalářské práce formuluji následující hypotézu: „Pro zajištění vybraných veřejných služeb v podmínkách městského obvodu je nejvhodnější hospodářsko-právní formou příspěvková organizace.“ Zároveň se ve své práci budu zabývat i srovnáním s jinou formou organizace, kterou je například akciová společnost.

Bakalářská práce se kromě úvodu a závěru rozděluje do tří kapitol, které se člení na podkapitoly a je obohacena o přílohy. První část je věnována čistě teoretické části. V této části jsou charakterizovány jednotlivé pojmy, související se službami v obecném hospodářském zájmu, rozdělení služeb obecného zájmu, způsob jejich poskytování, financování; dále pojetí služeb v ČR a pojetí EK, a o jejich společných prvcích.

Další část je věnována samotnému rozboru hospodaření organizace Technických služeb v letech 2008 – 2011; zároveň přibližuje i její základní charakteristiky. Jsou zde podrobně popsány jednotlivé činnosti a služby, které organizace poskytuje. V závěru této kapitoly je obsaženo zhodnocení činnosti a hospodaření vybrané organizace. Jedná se o zcela praktickou část, v níž analýzou výnosů a nákladů za jednotlivá období je vyjádřen celkový výsledek hospodaření v organizaci. V poslední kapitole je věnována pozornost podrobnější analýze financování vybraných čtyř služeb a posouzeny možnosti jiných forem jejich zabezpečení. Na závěr po provedeném srovnání je vybrána nejvhodnější hospodářsko-právní forma pro provozování těchto služeb.

Při zpracování této bakalářské práce byla použita metoda obsahové analýzy teoretických textů. U metody analýzy se jedná o rozbor vlastností, definic, vztahů a faktů postupující od celku k částem. Této metody bylo využito v druhé kapitole, kde analyzuji jednotlivé pojmy v oblasti služeb obecného zájmu. V práci je využito také i metody syntézy; zde se jedná naopak o postup od jednotlivých částí k celku. Tato metoda byla použita ve třetí kapitole, v níž charakterizuji organizaci a jí poskytované služby a také analyzuji její hospodaření. Kromě zmíněných metod byla použita i metoda komparace zjištěných poznatků. Jedná se o srovnání, porovnání a přirovnání. Tato metoda byla použita ve čtvrté kapitole při srovnávání organizačně právních a finančních aspektů příspěvkové organizace a akciové společnosti, a při porovnání více možných forem zabezpečování veřejných služeb; zároveň jí bylo využito i v kapitole druhé při srovnání pojetí služeb v České republice a ES.

2 SLUŽBY V OBECNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU

Tato kapitola představuje teoretický rámec pro praktickou část práce. V první části jsou definovány služby v obecném zájmu, což je důležité k dalšímu pochopení a vymezení služeb, které budou popsány v dalších částech kapitoly. V další části mé bakalářské práce je popsáno samotné rozdělení těchto služeb a zároveň i vymezení pojmu služeb v hospodářském zájmu. Dále je práce zaměřena na výčet společných prvků a závazků pro vymezení evropského pojetí služeb v obecném zájmu; nechybí zde ani vysvětlení rozdílu mezi službami v obecném zájmu a veřejnými službami. Poslední část kapitoly je věnovaná financování a poskytování služeb v obecném zájmu.

Služba v obecném zájmu je služba vytvořená, organizovaná nebo regulovaná orgánem veřejné správy tak, aby byla poskytována způsobem, který lze považovat za nezbytný pro uspokojení společenských potřeb a při respektování principu subsidiarity.

Návrh Směrnice Evropské komise o službách v obecném zájmu definuje tyto služby takto: „*Služby v obecném zájmu mají za cíl zajistit všem stejné příležitosti, svobodu žít způsobem odpovídajícím jejich ideálu spokojeného života a možnosti plnohodnotně se podílet na životě ve společnosti*“.¹

Služby v obecném zájmu zahrnují všechny služby, jejichž cílem je zajištění výkonu základních práv (stanovených Chartou základních práv přijatou Radou ES v Nice v prosinci 2000) a uspokojení sociálních potřeb ve všech sektorech, které přispívají ke kvalitě života a trvale udržitelnému rozvoji, konkrétněji pak zdravotnictví, kultura, vzdělání, doprava, komunikace, informace, energetika, vodní hospodářství, ochrana kvality potravin, životní prostředí a bydlení. Tento výčet se však může měnit v závislosti na změnách společenských potřeb.

Služby v obecném zájmu jsou základním prvkem evropského modelu společnosti a zároveň součástí celospolečensky uznávaných hodnot. Jejich význam spočívá především ve zvyšování kvality života všech občanů a vzhledem k neustálému vývoji, také ke zlepšení samotného prostředí, ve kterém žijí.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 27. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu.

Především záruka efektivnosti a poskytování vysoké kvality služeb v obecném zájmu, rozvoj síťových odvětví spolu s jejich vzájemným propojováním jsou nezbytným předpokladem pro snazší integraci a zvyšování blahobytu občanů a pro pomoc při účinném využívání jejich základních práv.²

Efektivní a nediskriminační poskytování služeb v obecném zájmu je zároveň zásadním předpokladem pro zajišťování hladkého fungování trhu a zachování veřejných statků v případě jeho selhání. Služby formují některá práva občanů v účasti na ochraně obecného zájmu a to především v uspokojování jejich základních potřeb. Služby v obecném zájmu se zásadním způsobem dotýkají orgánů veřejné moci a to nejen v tržní ekonomice, ale i v oblasti řádné správy věcí veřejných.

2.1 Rozdělení služeb obecného zájmu

Služby obecného zájmu zahrnují služby v obecném hospodářském zájmu (dále jen SOHZ) a služby v obecném zájmu nehospodářské povahy. Podstata těchto služeb se vztahuje na širokou škálu činností, od některých činností velkých síťových odvětvích (elektrická energie, poštovní služby, doprava a telekomunikace) až ke službám v oblasti zdravotnictví, vzdělávání a sociální péče.³

Zejména od druhé poloviny osmdesátých let byla většina odvětví v poskytování služeb obecného zájmu liberalizována, tedy zpřístupňována konkurenci. Jednalo se právě o zmíněné služby v oblasti telekomunikací, poštovních služeb, dopravy a energie. Došlo k modernizaci, propojování a integraci síťových odvětví, ale především k postupnému zpřístupňování trhu, doprovázené opatřeními na ochranu obecného zájmu. Byla zároveň uplatněna koncepce univerzální služby; ta zaručovala její přístup ve stanovené kvalitě a za dostupnou cenu pro každého. Liberalizace síťových odvětví měla zásadní vliv na zvýšení počtu konkurenčních poskytovatelů, ke snižování cen a zároveň vedla k vytvoření nových pracovních míst.

Výraz služby v obecném zájmu má širší význam než výraz služby v obecném hospodářském zájmu, a zahrnuje služby tržní i netržní, které orgány veřejné moci popisují jako služby v obecném zájmu podléhající specifickým závazkům veřejných služeb. Služby v obecném

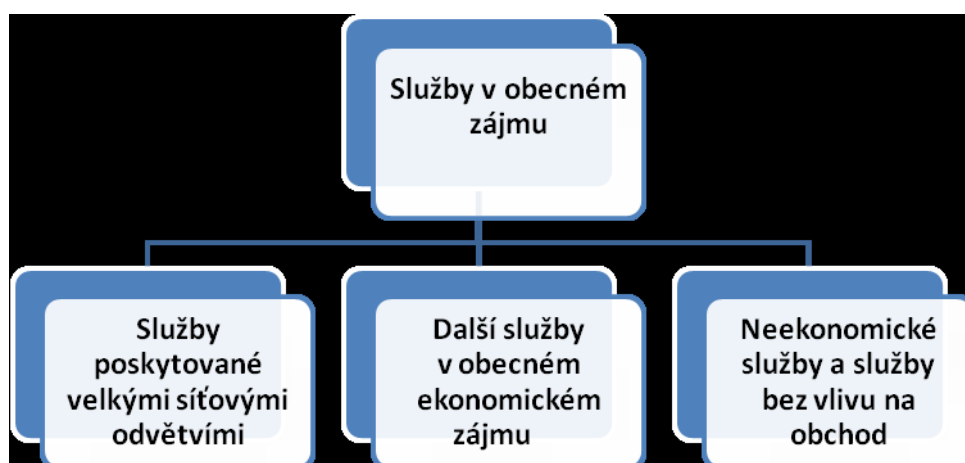
² „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Zelená kniha o službách v obecném zájmu.“

³ „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Zelená kniha o službách v obecném zájmu.“

hospodářském zájmu zahrnují zvláště některé služby poskytované velkými síťovými odvětvími, jako je doprava, poštovní služby, elektrická energie a komunikace. Tento výraz se také vztahuje na každou ekonomickou činnost, která spadá do závazků veřejných služeb.

Lze rozlišit tři druhy služeb v obecném zájmu, z hlediska potřeby a intenzity akce Společenství a úlohy členských států viz obr. č. 2.1.

Obr. č. 2.1: Rozdělení služeb v obecném zájmu

Zdroj: Vlastní zpracování.

2.1.1 Služby poskytované velkými síťovými odvětvími

V rámci velkých síťových odvětví je možné poskytovat služby obecného zájmu v oblastech telekomunikace, poštovní služby, elektrické energie, plynu a dopravy. To bylo umožněno postupným zpřístupňováním trhu těmto velkým odvětvím od osmdesátých let. Zároveň byl přijat jednotný regulační rámec pro tyto služby, který přesně stanovil závazky veřejných služeb na evropské úrovni, zároveň zahrnoval univerzální službu, spotřebitelská a uživatelská práva a otázky ochrany zdraví a bezpečnosti.

Tyto aspekty směřovaly proto k vytvoření pojmu evropského obecného zájmu. U těchto služeb je na Společenství přenesena zvláštní odpovědnost za transevropské sítě v oblasti dopravní, telekomunikační a energetické infrastruktury a to především s dvojím cílem, zlepšit hladké fungování vnitřního trhu a posílit sociální a ekonomickou soudržnost.

2.1.2 Další služby v obecném hospodářském zájmu

Zde je možno zahrnovat služby, mezi které patří mimo jiné nakládání s odpady, zásobování vodou nebo veřejnoprávní vysílání. Tyto služby nepodléhají společnému regulačnímu režimu na úrovni Společenství. Především pravidla vnitřního trhu, hospodářské soutěže a státní podpora řídí poskytování a organizaci těchto služeb. To vše za předpokladu, že uvedené služby mohou ovlivňovat obchod mezi členskými státy. Některých aspektů v poskytování uvedených služeb se mohou týkat i zvláštní předpisy Společenství, například právní předpisy o životním prostředí.⁴

2.1.3 Služby v obecném zájmu nehopodářské povahy a služby bez vlivu na obchod

Služby v obecném zájmu nehopodářské povahy a služby bez vlivu na obchod mezi členskými státy nepodléhají zvláštním pravidlům Společenství ani pravidlům vnitřního trhu, hospodářské soutěže nebo státní podpory. Tyto služby jsou však pokryty těmi pravidly Společenství, která rovněž platí také pro činnosti nehopodářské povahy a pro činnosti, které nemají vliv na obchod uvnitř Společenství, jako je například základní princip nediskriminace.

Rozdíl mezi službou v obecném hospodářském zájmu a službou v obecném zájmu nehopodářské povahy spočívá v tom, že za ekonomickou činnost se považuje každá činnost, která je založena na nabídce zboží a služeb na určeném trhu. U neekonomických činností se jedná především o činnosti, které svou podstatou náležejí k výsadám státu, jako jsou například služby v rámci systému národního vzdělávání, soustavy povinného základního sociálního zabezpečení, zdravotnictví, kultura nebo sociální služby. Služby v obecném hospodářském zájmu, ale i služby nehopodářské povahy spolu mohou kooperovat v rámci jednoho odvětví, ale mohou být také poskytovány stejnou organizací.

Takto lze tedy rozlišovat služby, které lze na trhu směnit za peníze a na služby, které v důsledku určitého sociálního a ekonomického prostředí představují výhody, které je zapotřebí rozdělovat pomocí netržních mechanismů. Zde patří veřejné služby, tj. služby produkováné veřejnou správou nebo poskytované neziskovými organizacemi. Pro veřejné služby je charakteristická nemožnost vyloučit osoby nebo skupiny osob z možnosti využívat

⁴ „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Zelená kniha o službách v obecném zájmu.“

službu a zároveň je jejich spotřeba nedělitelná. Za tyto služby se neplatí žádné poplatky, popřípadě platí uživatelé těchto služeb ceny, které jsou dotované z veřejných zdrojů (státní rozpočet, rozpočet obcí a krajů). K těmto nedělitelným službám patří například státní správa, bezpečnost, obrana, justiční služby apod. Množství některých služeb se jejich spotřebou nemění, ale jejich kvalita se zvyšujícím se množstvím spotřebitelů klesá. V takové situaci se mohou zavádět určité typy poplatků, aby se takto vzniklé přehuštní omezilo. Příkladem jsou dálniční poplatky, vstupné do muzeí a galerií, ale mohou to být i poplatky za léky.⁵

Pokud pro poskytování určitých služeb veřejnosti nemusí existovat trh, může takto existovat trh navazující, kde podniky uzavírají smlouvy s orgány veřejné moci na poskytování těchto služeb. Na takto vzniklé navazující trhy se vztahují pravidla vnitřního trhu, hospodářské soutěže a státní podpory.⁶

2.2 Společné prvky v evropském pojetí služeb v obecném hospodářském zájmu

Vnitrostátní, regionální a místní samosprávy v členských státech v zásadě mohou samy definovat pojem služba obecného zájmu. Toto oprávnění stanovit definici zahrnuje rovněž i právo ukládat závazky poskytovatelům uvedených služeb, pokud jsou tyto závazky v souladu s předpisy Společenství. V případě chybějícího specifického předpisu Společenství je tedy zpravidla na členských státech, aby vytýčily požadavky zahrnující závazky univerzální služby, požadavky na územní pokrytí, normy kvality a bezpečnosti, uživatelská a spotřebitelská práva a požadavky na ochranu životního prostředí.⁷

Specifická odvětvová legislativa Společenství o službách v obecném hospodářském zájmu obsahuje řadu společných prvků, které je možno využít pro vymezení evropského pojetí služeb v obecném zájmu. Mezi tyto prvky patří zejména univerzální služba, kontinuita, kvalita služby, cenová dostupnost a ochrana uživatele a spotřebitele. Tyto prvky byly vymezeny s cílem zajistit ekonomickou účinnost, sociální a teritoriální soudržnost a bezpečnost a zabezpečení pro všechny občany.

⁵ DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2011. ISBN 978-80-248-2371-3.

⁶ „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Zelená kniha o službách v obecném zájmu.“

⁷ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

2.2.1 Univerzální služba

Pojem univerzální služba ukládá právo každého občana na přístup k některým službám, které jsou považovány za základní, zároveň ukládá podnikům povinnost poskytovat právně definovanou službu za stanovených podmínek včetně úplného územního pokrytí. Také je vymezena přístupnost ke službě pro každého za dostupnou cenu a se zárukou, že kvalita služby zůstane zachována nebo se bude zvyšovat. Pojem univerzální služby se může vztahovat i na rozdílné struktury trhu, může být ale paralelně použit k právní úpravě, regulaci služeb v různých etapách zpřístupňování trhu. Koncepce univerzální služby umožnila projednávání požadavků obecného zájmu v rámci oblastí ekonomické účinnosti, technického pokroku, ochrany životního prostředí, transparentnosti, odpovědnosti, spotřebitelských práv a zvláštních opatření s ohledem na zdravotní postižení, věk nebo vzdělání. Tato koncepce také přispěla ke snížení rozdílů v úrovni životních podmínek a příležitostí v členských státech.⁸

2.2.2 Rovný přístup

Každý občan má právo na rovný přístup ke službám v obecném hospodářském zájmu, založený na zákazu jakékoliv neoprávněné diskriminace na základě společenského či osobního statutu.⁹

2.2.3 Kontinuita

Požadavek kontinuity se vyznačuje tím, že poskytovatel služby je povinen zajistit poskytování služby bez přerušení. Avšak tento požadavek právní kontinuity nemusí být provozovateli vždy ukládán, neboť u některých služeb může být nepřerušované poskytování přímo v obchodním zájmu poskytovatele. Požadavek kontinuity je však nutné na vnitrostátní úrovni uvést do souladu s právem zaměstnanců na stávku a s požadavkem respektování zákonnosti právního státu. Požadavek poskytování nepřetržité služby není ve specifické odvětvové legislativě důsledně upraven, jindy však ho však tato legislativa výslovně ukládá.

⁸ „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Zelená kniha o službách v obecném zájmu.“

⁹ DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2011. ISBN 978-80-248-2371-3.

2.2.4 Kvalita služby

Úroveň kvality služeb v obecném zájmu stanovují jak členské státy, tak zároveň tuto definici vymezují právní předpisy Společenství. Povinnost členských států spočívá taktéž ve sledování a dodržování norem kvality služeb, zajišťování zveřejňování informací o normách kvality a skutečné výkonnosti provozovatelů. Uvedené normy zahrnují například bezpečnostní předpisy, správnost a transparentnost účtování, územní pokrytí a ochranu proti přerušení. Nejlépe rozpracovanou právní úpravu kvality služeb na úrovni Společenství stanovují předpisy o poštovních službách a o službách elektronických komunikací. Komise dále vypracovala neregulační opatření na podporu kvality služeb, mezi něž patří zejména finanční nástroje, dobrovolné evropské standardy a výměny správných postupů. Například v odvětvích elektrické energie a plynu Společenství podporuje dobrovolnou spolupráci regulátorů.¹⁰

2.2.5 Cenová dostupnost

Tento pojem obsahuje požadavek poskytování služby v obecném zájmu za dostupnou cenu, především aby byla poskytovaná služba přístupná každému. Uplatňováním tohoto požadavku je možné usnadnit dosahování ekonomické a sociální soudržnosti členských států. Pojem cenová dostupnost byl vytvořen v rámci právní úpravy telekomunikačních služeb a následně zaveden také do právní úpravy poštovních služeb. Kritéria pro určování dostupných cen musí být vymezena členskými státy. Příslušná kritéria by mohla být spjata například s mírou pronikání nebo s cenou koše základních služeb vázanou na disponibilní příjem určitých skupin zákazníků. Zvláštní pozornost by měla být upřena na potřeby a schopnosti ohrožených skupin a skupin na okraji společnosti. Členské státy by měly zajišťovat efektivní nabízení této cenově dostupné hladiny, a to především prostřednictvím kontrolního mechanismu cen, zeměpisného průměrování nebo rozdělováním subvencí dotyčným osobám.

2.2.6 Ochrana uživatele a spotřebitele

U tohoto požadavku se uplatňují pravidla horizontální ochrany spotřebitele. V rámci odvětvové legislativy Společenství byla přijata zvláštní opatření, jejichž hlavním cílem je zabývat se specifickými zájmy a potřebami spotřebitelů a podniků i s jejich právem na přístup k vysoce kvalitním mezinárodním službám. Práva spotřebitelů a uživatelů jsou stanovena

¹⁰ Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Zelená kniha o službách v obecném zájmu.“

ve specifické odvětvové legislativě a to pro oblast elektronických komunikací, poštovních služeb, elektrické energie a plynu, dopravy, televizního a rozhlasového vysílání. Komise stanovila řadu zásad, které mohou usnadnit vymezení požadavků spotřebitelů a uživatelů na tyto služby.¹¹

Patří mezi ně například dobrá kvalita služby, vysoká úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti práce ve službách, transparentnost cenových tarifů, smluv, výběru a financování poskytovatelů, výběr služby, dodavatele, účinná konkurence mezi dodavateli, existence regulačních orgánů, dostupnost nápravných mechanismů, zastupování a aktivní účast spotřebitelů a uživatelů při vymezování a vyhodnocování služeb a také rozhodování o formách plateb. Komise kromě těchto zásad zdůraznila i významný prvek spotřebitelské politiky v oblasti služeb v obecném zájmu, kterým je záruka univerzálního přístupu, kontinuity, vysoké kvality a cenové dostupnosti. Zejména důležité je zabývat se širšími zájmy občanů, kde patří například vysoká úroveň životního prostředí, specifické potřeby určitých skupin obyvatelstva, například zdravotně postižených nebo skupin s nízkými příjmy, úplné územní pokrytí základními službami ve vzdálených nebo obtížně přístupných oblastech.

2.2.7 Princip subsidiarity

Služba v obecném zájmu musí být, v souladu s principem subsidiarity, definována, ale i organizována a regulována na nejvíce odpovídající úrovni a vzájemně se doplňující mezi evropskou, národní a místními úrovněmi.¹²

Společný soubor závazků veřejných služeb by mohl být doplněn dále o řadu specifických odvětvových závazků, které jsou v obecném zájmu. Jedná se o vysokou úroveň kvality, bezpečnosti a zabezpečení, zajištění zásobování, přístup k síti a možnost vzájemného propojení a pluralismus médií.¹³

Komise souhlasí s tím, že všichni občané a uživatelé by měli dostávat vysoce kvalitní služby v obecném zájmu. Rovněž musí být zaručena fyzická bezpečnost spotřebitelů a uživatelů, všech osob podílejících se na výrobě a poskytování těchto služeb a široké veřejnosti, včetně

¹¹ „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Zelená kniha o službách v obecném zájmu.“

¹² DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2011. ISBN 978-80-248-2371-3.

¹³ „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Bílá kniha o službách v obecném zájmu.“

ochrany proti možným hrozbám typu teroristických útoků a živelných pohrom. Dalším základním požadavkem při definování úkolu veřejné služby je zabezpečení poskytování služeb, a zejména zabezpečení nabídky. Podmínky, za kterých jsou služby dodávány, musí také obsahovat dostatečné pobídky k tomu, aby jejich poskytovatelé udržovali dostatečnou úroveň dlouhodobých investic. Kvalita a zabezpečení nabídky zapříčiňují, že společnosti vznikají ekonomické náklady, které je nutné uvést do dostatečné a přehledné rovnováhy s očekávanými přínosy.

V souladu s unijní politikou udržitelného rozvoje je také potřeba brát na vědomí a patřičně zohledňovat úlohu služeb v obecném zájmu při ochraně životního prostředí a specifické vlastnosti jednotlivých služeb v obecném zájmu, pokud jde o životní prostředí (například ve vodárenství a odpadovém hospodářství).

Komise bere uvedené požadavky plně na vědomí a zajistí, aby politiky Společenství přispívaly k dodržování těchto norem, a zároveň bude sledovat vývoj zejména v rámci svých pravidelných hodnocení a odvětvových zpráv.¹⁴

2.3 Služby v obecném zájmu v České republice

V České republice jsou tyto služby v obecném zájmu označovány jako veřejné služby. Po roce 1989 nebyly pokusy o definování veřejných služeb z počátku příliš četné, neboť se považovaly za oživování socialistické praxe.

V České republice se zejména silná averze zvedla proti pojetí standardů, neboť v živé paměti byly metody centrálního plánování, socialistický systém norem, který byl v mnoha směrech neuspokojivý, podléhal detailním nařízením, předepisujícím hmotné zajištění služeb (terciálního sektoru), které ne vždy zohledňovalo dostupné zdroje na jejich financování. Centrální plánovači vytvářeli normy, nikoliv místní představitelé a normy nebyly tedy výsledkem místních preferencí a poptávky. Přestože socialistický systém norem a předpisů směřoval v některých případech, například ve zdravotnictví, v hromadné veřejné dopravě k poměrně vysoké úrovni služeb, nebylo v tržní ekonomice snadné udržet úroveň některých

¹⁴ „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, Bílá kniha o službách v obecném zájmu.“

služeb a bylo nutné přistoupit k razantní změně vlastnictví (privatizaci) a smíšenému či zcela tržnímu financování řady služeb.¹⁵

Postupně se v ČR, teprve koncem minulého století (1995-2000), objevovaly práce, mnohdy z iniciativy mezinárodních organizací a fondů (Know How, Phare, atd.), které s pomocí domácích institucí začaly aplikovat některé zahraniční zkušenosti a připravovaly manuály, srovnávací studie a další dokumenty zabývající se kritérii a standardy, kterými lze porovnávat a měřit kvalitu veřejných služeb. Nebyla to náhoda. V té době se také po celé Evropě zvedl názorový proud směřující ke zvyšování odpovědnosti za veřejné služby a zaměřoval se převážně na místní služby, na jejich standardy a monitorování jejich plnění.

Po roce 2000 nastal v České republice rozhodující zlom, kdy se vlády ČR k problematice řešení dostupnosti a kvality veřejných služeb aktivně přihlásily. V programovém prohlášení ze srpna roku 2002 vláda kladla důraz zejména na udržení kvality veřejných služeb a zajištění dostupnosti veřejných služeb z pohledu občana. V příslušných oblastech vláda mimo jiné vytýčila i základní cíle, mezi něž patří zlepšení dopravní obslužnosti, zachování územní dostupnosti poštovních služeb, posílení efektivní sítě sociálních služeb, zvýšení kvality vzdělávání, podporu dostupnosti širokého spektra forem sportovní činnosti, standardizaci jednotlivých druhů a forem zdravotní péče a podporu kultury.¹⁶

Tuto problematiku začaly řešit příslušné resorty zodpovědné za tvorbu politiky v oblasti veřejných služeb, a to v resortních koncepcích. Relativně novým a progresivním prvkem je také formulace tzv. Bílých knih. Tyto strategické dokumenty mají za cíl podpořit debatu a nastartovat proces konzultací k určitému tématu a předkládat praktické návrhy pro uskutečnění konkrétní akce či návrh na činnost v konkrétní oblasti.

Z důvodu toho, že od 1. května 2004 se součástí EU stala i Česká republika, je důležité, aby vývoj v oblasti veřejných služeb u nás odpovídal evropským trendům. Velký význam je přitom kladen především na zajištění odpovídající kvality a také dostupnosti (místní, časové i finanční) služeb. Probírány jsou také různé způsoby financování či organizace služeb v obecném zájmu.

¹⁵ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

¹⁶ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

Vzhledem k výše uvedeným důvodům byly doposud předloženy dva zásadní materiály, jejichž cílem bylo přispět k odpovídajícímu řešení uvedené problematiky v České republice.

Analýza veřejných služeb umožnila určitý přehled o veřejných službách, které jsou v České republice poskytovány. Taktéž se zabývala významem veřejných služeb, základními právními a finančními souvislostmi či národní politikou a mezinárodními trendy v této oblasti. Ve chvíli, kdy byla Analýza zpracovávána, byl zjištěn nedostatek konkrétních údajů o úrovni zabezpečení jednotlivých veřejných služeb z územního pohledu. Zjištěny byly také některé systémové nedostatky především pak v oblasti financování služeb. Byla také stanovena potřeba podporovat zavádění systémových nástrojů řízení kvality v oblasti veřejných služeb, a to na všech úrovních veřejné správy.¹⁷

Právě dokument Strategie podpory dostupnosti a kvality veřejných služeb, je reakcí na závěry Analýzy veřejných služeb. Zpracování dokumentu bylo uloženo ministerstvu vnitra a ministerstvu financí ve spolupráci s ostatními ministerstvy a dále například Usnesení vlády ČR ze dne 1. září 2004 č. 824 ke strategii podpory dostupnosti a kvality veřejných služeb.

2.4 Financování služeb v obecném zájmu

Pro financování služeb, především pro zajištění finanční rovnováhy poskytovatele jsou nezbytná zvláštní opatření. Tato opatření jsou důležitá hlavně z důvodu, že řadu služeb v obecném zájmu nelze reálně poskytovat pouze na základě tržních mechanismů. Jedná se o případ, kdy trh sám není schopen nabídnout univerzální přístup nebo úplné zeměpisné pokrytí. V současné době je tedy jedním z hlavních úkolů členských států zajišťovat financování služeb v obecném zájmu a propočítávat mimořádné náklady na jejich poskytování. Společenství však může v některých případech přispívat k financování zvláštních projektů formou finanční spoluúčasti, například prostřednictvím svých strukturálních fondů nebo programů Transport European Network (dále jen TEN).¹⁸

Je několik způsobů financování služeb v obecném hospodářském zájmu, případně i financování kombinací těchto způsobů. Může se jednat například o financování ze státního

¹⁷ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

¹⁸ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

rozpočtu, kdy jsou SOHZ garantovány či přímo poskytovány státem prostřednictvím rozpočtových kapitol resortů, státních fondů nebo jiných organizací zřízených ministerstvy či ostatními státními úřady (finanční prostředky jak na běžné výdaje spojené se zabezpečováním služby, tak i na investice). Jinou možnou formou financování ze státního rozpočtu jsou granty. Další významným způsobem financování SOHZ je financování z prostředků územních samosprávných celků.¹⁹

Členské státy používají k zajištění finanční rovnováhy poskytovatelů služeb v obecném zájmu různé mechanismy financování, a to v závislosti na historických tradicích a specifických charakteristických znacích uvedených služeb. Mechanismy financování používané členskými státy zahrnují:

- Přímou finanční podporu ze státního rozpočtu (jedná se o subvence nebo jiné finanční výhody, například snižování daní),
- Zvláštní nebo výlučná práva (jako zákonný monopol),
- Příspěvky od účastníků trhu (fond univerzální služby),
- Stanovení průměrného cenového tarifu (například jednotný tarif platný v celé zemi bez ohledu na značné rozdíly v nákladech na poskytování služby),
- Financování na principu solidarity (může se jednat o příspěvky na sociální zabezpečení).²⁰

V posledních desetiletích je patrný jasný trend, kdy členské státy odebraly větší množství výlučných práv na poskytování služeb v obecném zájmu a umožnily přístup na trh novým účastníkům. To vedlo k nutnosti se přiklonit i k jiným formám finanční podpory, jako například k vytváření zvláštních fondů financovaných účastníky trhu nebo k přímému veřejnému financování z rozpočtu, které je považováno za nejméně rušivý způsob financování.²¹ Náklady na poskytování služeb v obecném zájmu se tak více zprůhlednily a díky uvedeným způsobům financování se zprůhlednila i zásadní politická rozhodnutí a rozrostla se politická debata o uvedených službách.

¹⁹ DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2011. ISBN 978-80-248-2371-3.

²⁰ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

²¹ Viz liberalizace síťových odvětví, ekonomické důsledky a hlavní otázky politiky, European Economy No. 4, 1999

Členské státy si samy mohou zvolit systém financování služeb v obecném zájmu. Zvolený mechanismus ale nesmí neúměrně narušovat fungování vnitřního trhu. Členské státy mohou za veřejné služby poskytovat zejména vyrovnávací platby, které jsou pro fungování služeb v obecném zájmu nezbytné. Jediné, co zakazují pravidla státní podpory, je nadměrné vyrovnávání.²²

Pravidla státní podpory, vnitřního trhu, ale i hospodářské soutěže mají za úkol zajistit, aby žádná finanční podpora pro poskytovatele služeb v obecném hospodářském zájmu nenarušovala hospodářskou soutěž a fungování vnitřního trhu. I samotné mechanismy financování zaváděné členskými státy by měly co nejméně narušovat hospodářskou soutěž a usnadňovat vstup na trh, o což také usiluje platná specifická odvětvová legislativa.²³

2.5 Poskytování služeb v obecném zájmu

Členské státy mohou svobodně rozhodnout, jakým způsobem službu provozovat a poskytovat, ovšem za předpokladu dodržování předpisů Společenství. Příslušné předpisy Společenství o vnitřním trhu a hospodářské soutěži rozhodují v každém případě o stupni zpřístupnění trhu a hospodářské soutěže pro potřeby určité služby v obecném hospodářském zájmu. V situaci, kdy jde o účast státu při poskytování služeb v obecném zájmu, je v kompetenci orgánů veřejné moci rozhodnout, jestli budou uvedené služby poskytovat přímo prostřednictvím vlastní správy, nebo zda službu svěří třetí straně (veřejnoprávnímu nebo soukromému subjektu).

Pokud se však rozhodne orgán veřejné moci členského státu pověřit poskytováním služby v obecném hospodářském zájmu třetí stranu, musí výběr poskytovatele dodržovat určitá pravidla a zásady, aby došlo k vytvoření vyváženého manévrovacího prostoru pro všechny poskytovatele, veřejnoprávní nebo soukromé, kteří jsou potenciálně způsobilí uvedenou službu poskytovat. Tím se zajistí, že uvedené služby budou poskytovány na základě ekonomicky nejvýhodnějších podmínek na trhu. V souvislosti s těmito pravidly a zásadami si orgány veřejné moci ponechávají právo definovat charakteristické znaky služby, která má být

²² HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

²³ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

poskytována včetně veškerých podmínek týkajících se kvality služby tak, aby mohla plnit své cíle v oblasti veřejného zájmu.²⁴

V legislativě EU nejsou služby v obecném hospodářském zájmu taxativně vymezeny. EU nechává plně v kompetenci členských států rozhodnutí, kterou službu považovat za službu v obecném hospodářském zájmu. Je tedy zřejmé, že primární odpovědnost za definování toho, co je považováno za službu v obecném hospodářském zájmu, tak mají členské státy a to s ohledem na specifické rysy dané činnosti. Jestliže však dojde k očividně nesprávnému začlenění služby, mají orgány EU pravomoc zasáhnout a tuto situaci napravit (například ekonomická či neekonomická povaha služeb v obecném zájmu podléhá výkladu Evropského soudního dvora).

Ten, kdo produkuje SOHZ a kdo je ve finále přinese uživatelům, je chápán jako poskytovatel. Poskytovatelé těchto služeb mohou mít různou formu, a to organizační formu správního úřadu, podniku ve veřejném sektoru, soukromé společnosti (ať už ziskového, či neziskového charakteru), případně soukromo-veřejného partnerství.²⁵

S orgány veřejné správy se lze setkat u celé řady aktivit, kde vystupují jako přímí poskytovatelé služeb v obecném hospodářském zájmu. Organizace či organizační složky správního úřadu (v ČR ministerstev, krajů, měst nebo obcí) mohou být taktéž poskytovatelem těchto služeb. Vedle přímého a nepřímého poskytování SOHZ subjekty veřejné správy, mohou poskytovat služby na smluvním základě také ostatní právní subjekty, a to jak neziskového, tak ziskového charakteru.

Důležitá a nutná je regulace služeb, a to proto, aby bylo zajištěno poskytování SOHZ odpovídajícím a žádoucím způsobem. Regulátorem odpovědným za poskytování jednotlivých služeb mohou být správní úřady nebo jiné orgány (úřady) veřejné správy, které jsou pro tento účel zřízené. Orgán regulátora je nutný hlavně v odvětvích, která jsou liberalizována a služba je tak poskytována tržně. V tomto případě regulátor dohlíží na naplňování stanovených úkolů ve veřejném zájmu ze strany poskytovatelů, cenovou politiku, kvalitu služeb a ochranu

²⁴ HALÁSEK, Dušan. Standardizace veřejných služeb. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

²⁵ DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2011. ISBN 978-80-248-2371-3.

spotřebitelů a sleduje alokaci prostředků z veřejných fondů vztahujících se ke službám v obecném zájmu.²⁶

Občané a fyzické osoby pobývající legálně na území ČR, jsou v obecné rovině chápáni jako uživatelé SOHZ a zároveň tyto osoby vytvářejí různé sociální skupiny. Každá takto vzniklá sociální skupina má své specifické potřeby a požadavky. Jejich oprávnění je porovnáváno zpravidla s právní normou, pokud tato právní norma existuje. Zároveň oprávnění těchto potřeb a požadavků může být i kompromisem mezi možnostmi poskytovatele a potřebami uživatele (zákazníka).

Legislativa

Základním a stěžejním legislativním zakotvením v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu je Zelená kniha o službách v obecném zájmu. Dalším významným dokumentem je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu, jelikož jsou základním dokumentem upravující služby v obecném zájmu.

Evropská unie vydává také směrnice upravující např. trh v některých odvětvích služeb v obecném hospodářském zájmu a přijímá sdělení komise a stanoviska např. Evropského hospodářského výboru, např. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 *o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou* a Sdělení Komise: *Metodické pokyny pro horizontální hodnocení služeb obecného hospodářského zájmu*.

Legislativa Společenství však ponechává jednotlivým členským státům EU samostatné rozhodování v právní úpravě a volbě orgánů zabývajících se službami v obecném zájmu. Z důvodů vzniklých problémů mnoho států od tohoto opatření upustilo.

²⁶ DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2011. ISBN 978-80-248-2371-3.

3 ANALÝZA ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ ORGANIZACE

Tato kapitola bakalářské práce je zaměřená na činnost a hospodaření vybrané organizace zabývající se právě službami v obecném hospodářském zájmu. Pro analýzu činnosti a hospodaření organizace byla vybrána organizace Technických služeb města Moravská Ostrava a Přívoz, jedná se o příspěvkovou organizaci (zkratka TS MOaP, p. o.). Kapitola se věnuje také samotnému předmětu činnosti organizace, v rámci její hlavní, tak i doplňkové činnosti. Dále je zde postihnout vývoj jejího hospodaření v letech 2008 – 2011.

3.1 Příspěvková organizace

Pro účely bakalářské práce je nutné si v této podkapitole nejprve rozvést samotný pojem příspěvková organizace.

Příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky – obcemi či kraji, slouží zejména pro zabezpečování neziskových činností, pro zabezpečování smíšených veřejných statků, které jsou poskytovány uživatelům za uživatelský poplatek. Tyto organizace mají samostatnou právní subjektivitu a zapisují se proto do obchodního rejstříku, kdy návrh podává zřizovatel. Postavení příspěvkových organizací v právním rámci České republiky upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů.²⁷

Příspěvkové organizace hospodaří podle svého rozpočtu. Příjmy, jichž ze své činnosti dosahují, si nechávají pro financování svých výdajů. Jelikož však zabezpečují veřejné statky na neziskovém principu, uživatelské poplatky často nepokrývají ekonomicky nutnou výši nákladů a nejsou tak tedy finančně soběstačné. To je důvodem, proč dostávají z rozpočtu zřizovatele finanční prostředky. Tyto organizace dále hospodaří i s prostředky svých peněžních fondů, mohou získávat peněžité dary od různých subjektů, včetně zahraničních.²⁸

²⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů.

²⁸ PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd. Praha: Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.

PO vytváří peněžní fondy, mezi které patří rezervní fond, investiční fond, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, přičemž zůstatky z těchto fondů se převádějí do následujícího roku.²⁹

Na rozpočet svého zřizovatele jsou příspěvkové organizace napojeny příspěvkem, a to zvláště:

- **Příspěvkem na provoz**, který je určen k doplnění chybějících zdrojů na financování běžných (neinvestičních) potřeb, dále na opravy a údržbu. Měl by být poskytován zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria,
- **Příspěvkem na investice** (typ investiční dotace).

Příspěvková organizace může být i odvodovou, tzn. na rozpočet svého zřizovatele je napojena odvodem. Je tomu tak v případě, kdy:

- Její vlastní plánované výnosy jsou vyšší než plánované náklady. Stanovený odvod je poté závazným ukazatelem rozpočtu. Tato situace je však výjimečná,
- V případě, kdy investiční zdroje příspěvkové organizace jsou větší než jejich potřeba podle rozhodnutí zřizovatele, tak zřizovatel také určí odvod příspěvkové organizaci – např. budoucí zrušení organizace (a tedy útlumový režim),
- Příspěvková organizace poruší rozpočtovou kázeň (podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Pouze ve výjimečných případech v důsledku působení objektivních příčin by měl být v průběhu roku měněn plánovaný finanční vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele. Prostřednictvím rozpočtu zřizovatele se zprostředkovává příjem finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu kraje do rozpočtu příspěvkové organizace.

Hlavní činnost příspěvkové organizace je činnost vymezená zřizovatelem při jejím založení a vykonávaná příspěvkovou organizací. Hospodaření příspěvkové organizace se řídí rozpočtem, který musí být sestaven jako vyrovnaný. PO může disponovat finančními prostředky vytvořenými vlastní činností nebo má k dispozici prostředky přijaté z rozpočtu zřizovatele, dále prostředky svých fondů, peněžité dary, prostředky poskytnuté z Národního fondu a ze zahraničí a taktéž jejími přijatými prostředky mohou být i dotace. PO je povinna zajistit, aby

²⁹ ²⁹ MOCKOVČIAKOVÁ, A.; PROKŮPKOVÁ, D.; MORÁVEK, Z.; MERITUM Příspěvkové organizace 2010. 4.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. ISBN 978- 80- 7357- 533-5.

nehrozila stanovený hospodářský výsledek, a z toho také vyplývá, že se nesmí zavazovat k úhradám, které nejsou kryty jejím rozpočtem. V opačném případě je povinna učinit opatření, která zajistí jeho vyrovnání. Příspěvková organizace nesmí zřizovat nebo zakládat další právnické osoby a nesmí mít ani majetkovou účast v právnické osobě, která je zřízena nebo založena za účelem podnikání. PO může uzavírat smlouvy o půjčce nebo úvěru pouze s předchozím souhlasem zřizovatele.³⁰

V rámci její vedlejší hospodářské činnosti ji zřizovatel může vymezit druhy a rozsah této činnosti. Zároveň okruhy vedlejší činnosti musí navazovat na hlavní účel PO, pro který byla zřízena a také kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti i odbornost svých zaměstnanců. Avšak výkon doplňkových činností nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace a sleduje se odděleně.³¹

Tato vedlejší činnost by měla být v zásadě zisková a měla by přinášet další finanční zdroje pro financování neziskové činnosti organizace. Poté je ale zisk z této činnosti předmětem daně z příjmů právnických osob, zároveň se však na příspěvkovou organizaci vztahují určitá daňová zvýhodnění. Příspěvkové organizace jsou poplatníkem i dalších daní, i když v řadě případů jsou od placení ze zákona od příslušné daně osvobozeny.³²

3.2 Příspěvková organizace Technické služby Moravská Ostrava a Přívoz

Příspěvková organizace byla zřízena usnesením zastupitelstva městského obvodu č. 17/5 ze dne 26. 6. 1991 s účinností ke dni 1. 7. 1991, jako nástupnická organizace Technických služeb Ostrava 1. Zřizovatelem je úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Organizace se zřizuje na dobu neurčitou. Samotná příspěvková organizace pak sídlí na ulici Harantova 3152/28, Ostrava – Moravská Ostrava.³³ Hlavním cílem této organizace je zajištění veřejně prospěšných služeb pro městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz.

³⁰ PARLAMENTNÍ INSTITUT. Fungování příspěvkových organizací v České republice a vybraných zemích Evropy. Dostupné z: http://www.avpo.cz/sdata/prispevkove_organizace_v_CR_a_EU_78.pdf

³¹ MOCKOVČIAKOVÁ, A.; PROKÚPKOVÁ, D.; MORÁVEK, Z.; MERITUM Příspěvkové organizace 2010. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. ISBN 978- 80- 7357- 533-5.

³² PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.

³³ Zřizovací listina Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz, příspěvková organizace. Dostupné z: http://moap_jz.ostrava.cz/uloziste/jednani_zastupitelstva/z05_2/M1014_1333_11_ZMOB1014_5_03_OIMH_01/Priloha_c._1_zrizovaci_listina_TS.pdf

Ve volné kapacitě poté i pro další obvody a zájemce. K dosažení hlavního účelu příspěvkové organizace, ji zřizovatel vymezuje následující hlavní činnosti:

- Správa, údržba, opravy, obnova a čištění komunikací, jejich součástí a příslušenství, včetně jejich zimní údržby a údržby pomocí mechanizace.
- Údržba, oprava a obnova veřejné zeleně, sadovnických, technických prvků a silniční vegetace.
- Údržba, úklid a čištění veřejných prostranství, včetně zimní údržby, údržby pomocí mechanizace a vyprazdňování odpadkových košů.
- Instalace a údržba informačních tabulí.
- Provoz, údržba a opravy veřejných WC.
- Provoz, údržba a opravy fontán a vodotrysků.
- Silniční motorová doprava nákladní.
- Provoz a údržba parkovacích ploch
- Opravy a údržba elektro zařízení
- Provozní a technické zabezpečení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních akcí pořádaných zřizovatelem.
- Zajištění výkonu trestu obecně prospěšných prací, zajištění výkonu veřejné služby.
- Technická správa a údržba domovního a bytového fondu svěřeného městskému obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Portfolio doplňkové činnosti příspěvkové organizace je téměř shodné se službami z hlavní činnosti. Navíc může doplňková činnost organizace obsahovat:³⁴

- Dodání zboží a služeb souvisejících se správou a údržbou domovního a bytového fondu ve vlastnictví nebo spoluvlastnictví zřizovatele, včetně správy a údržby společných částí domu v podílovém spoluvlastnictví zřizovatele. A to v případě, že náklady na tyto dodávky a služby podle platných obecně závazných právních předpisů není povinen nést zřizovatel a zřizovatel je zároveň oprávněn takové dodávky a služby vyúčtovat třetím osobám. Organizace je oprávněna tuto doplňkovou činnost vykonávat jak pro zřizovatele, tak i pro jiné fyzické a právnické osoby.

³⁴ Zřizovací listina Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz, příspěvková organizace. Dostupné z: http://moap_jz.ostrava.cz/uloziste/jednani_zastupitelstva/z05_2/M1014_1333_11_ZMOB1014_5_03_OIMH_01/Priloha_c._1_zrizovaci_listina_TS.pdf

Zároveň je organizace oprávněna provozovat tuto doplňkovou činnost za předpokladu, že nenaruší plnění jejího hlavního účelu. V případě, že příspěvková organizace vytvoří zisk ze své doplňkové činnosti, může ho použít pouze ve prospěch své hlavní činnosti. Pouze s předchozím písemným souhlasem zřizovatele je organizace oprávněna použít zisk z doplňkové činnosti k jinému účelu než ve prospěch hlavní činnosti.

Statutárním orgánem příspěvkové organizace Technických služeb je ředitel. Ředitele má pravomoc jmenovat a odvolávat Rada městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Ředitel plní úkoly vedoucího organizace a také je oprávněn samostatně jednat ve všech věcech jménem příspěvkové organizace. Ředitelem organizace je Bc. Petr Smoleň.

Organizace je oprávněna nabývat do svého vlastnictví pouze majetek určený k výkonu jejích činností, pro které byla zřízena, a to:

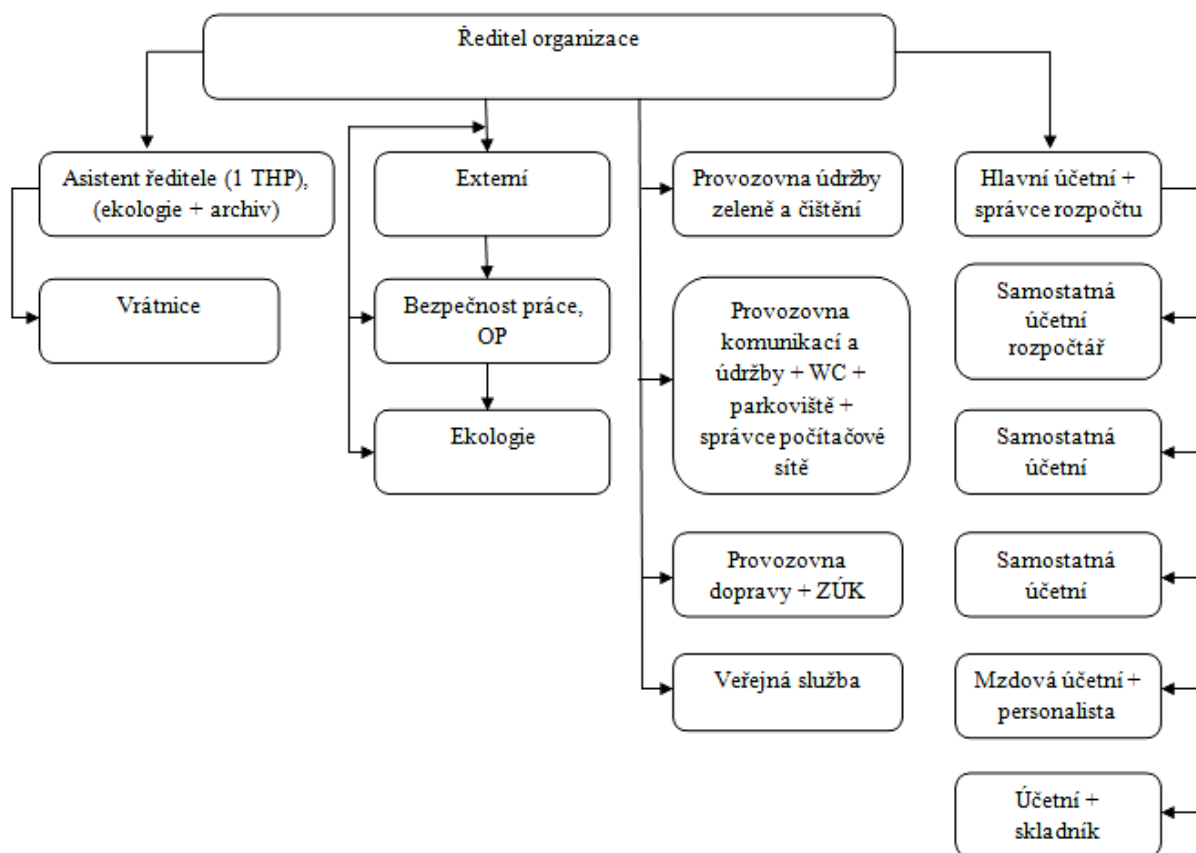
- Bezúplatným převodem od zřizovatele,
- Darem nebo děděním s předchozím písemným souhlasem zřizovatele, v případě dědění je příspěvková organizace povinna bez tohoto souhlasu dědictví odmítnout,
- Jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.

Organizace má k tomuto majetku ve svém vlastnictví zejména povinnost jej vést v účetnictví a analytické evidenci odděleně od majetku svěřeného.

Příspěvková organizace je povinna umožnit kontroly hospodaření a finanční kontroly prováděné oprávněnými kontrolními orgány zřizovatele a to podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů a dále podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Na základě zákona o finanční kontrole je povinen i ředitel organizace zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém.

Organizace vykazuje rozbor hospodaření a sestavuje finanční plán. Finanční plán tvoří většinou na podzim, kdy je posléze předkládán zřizovateli. Může být předkládán i vícekrát do roka (maximálně však 5krát) a na jeho základě jim je poté schválen rozpočet.

Obr. č. 3.1: Organizační struktura TS MOaP, p. o. ke dni 1. 7. 2012

Zdroj: vnitřní informace TS MOaP, p. o., Vlastní zpracování.

3.3 Rozbor hospodaření příspěvkové organizace TS MOaP

Příspěvková organizace hospodaří výhradně s prostředky od zřizovatele, kdy téměř 95% tvoří pouze příspěvky od samotného zřizovatele a pouze okolo 5% vlastní výnos, který je tedy opravdu minimální. Zřizovatel ze svého rozpočtu ročně uvolňuje částku pokrývající tzv. běžné (provozní výdaje organizace), které zahrnují i prostředky na mzdové výdaje zaměstnanců. Mohou však hospodařit i s dalšími finančními prostředky, které získají vlastní doplňkovou činností. Příjem z doplňkové činnosti kryje ztrátu hospodaření z hlavní činnosti a snižuje tak finanční zatížení zřizovatele, který poskytuje příspěvek na činnost příspěvkové organizace snížený o zisk z doplňkové činnosti.

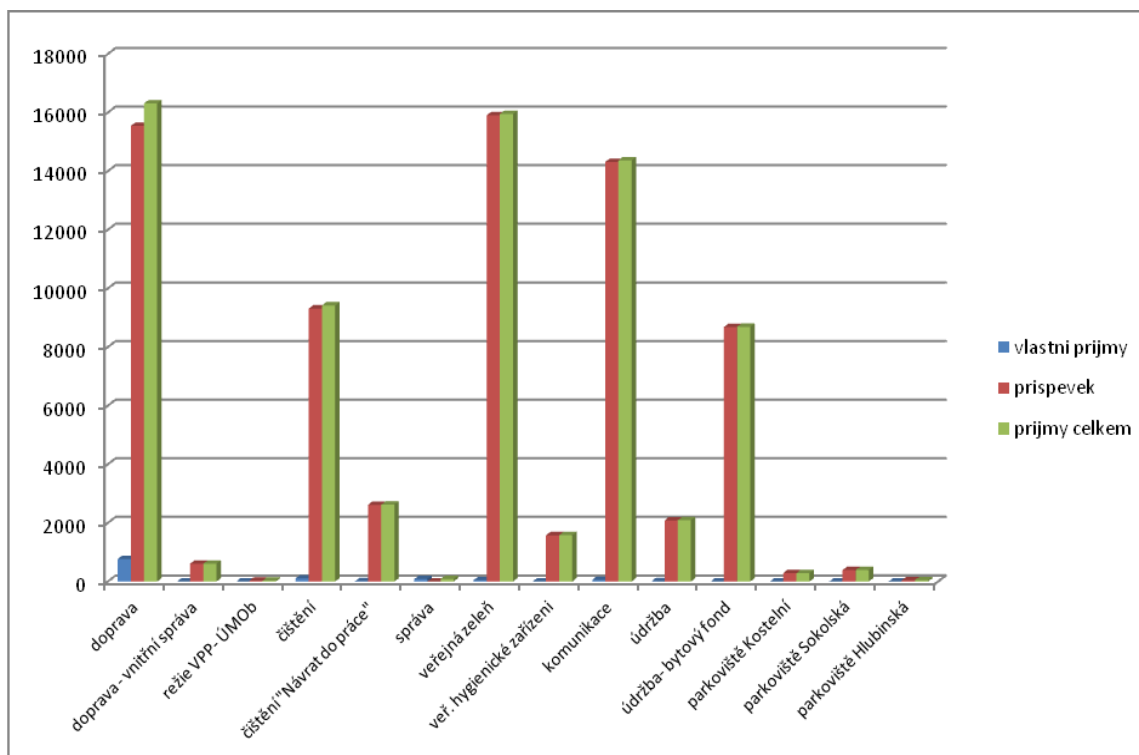
Naproti tomu náklady organizace jsou značné, největší položku zaujímají náklady mzdové. Rozpočet sestavují na jeden rok. Jsou povinni vytvořit roční finanční plán nákladů a výnosů, který předkládají zřizovateli, ten rozpočet schvaluje nebo dává návrh na upravení. Podle toho, kolik je úprav závazného ukazatele, tolik je i úprav finančního plánu, maximálně však pětkrát

do roka. Schváleným rozpočtem se TS musí řídit; pokud je někde plnění nákladů překročeno, musí být odůvodněno zřizovateli a ten opět překročení nákladů schvaluje. Veškeré prostředky nabývá a schvaluje nejdříve zřizovatel a až posléze je poskytuje příspěvkové organizaci, která si takto získané prostředky rozděluje sama.

Vlastní výnosy příspěvková organizace získává pak z provozu středisek dopravy, režie veřejně prospěšných prací, středisek čištění, správy, veřejné zeleně, veřejného hygienického zařízení, komunikací, údržby, údržby bytového fondu, parkovišť Kostelní, Sokolská a Hlubinská. Dále pak z výsledku hospodářské činnosti a z úroků z účtů. Ve sledovaném období 2008 – 2011 tvoří především hlavní část výnosů příspěvek z Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

3.3.1 Výnosy hlavní činnosti

Graf č. 3.1: Výnosy organizace k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

V roce 2008, konkrétně k 31. 12. 2008, tvořily celkové výnosy příspěvkové organizace částku 71 892 000 Kč, z čehož 70 810 000 Kč tvořil příspěvek od zřizovatele a zbytek 1 082 000 Kč tvořil jejich vlastní výnos.

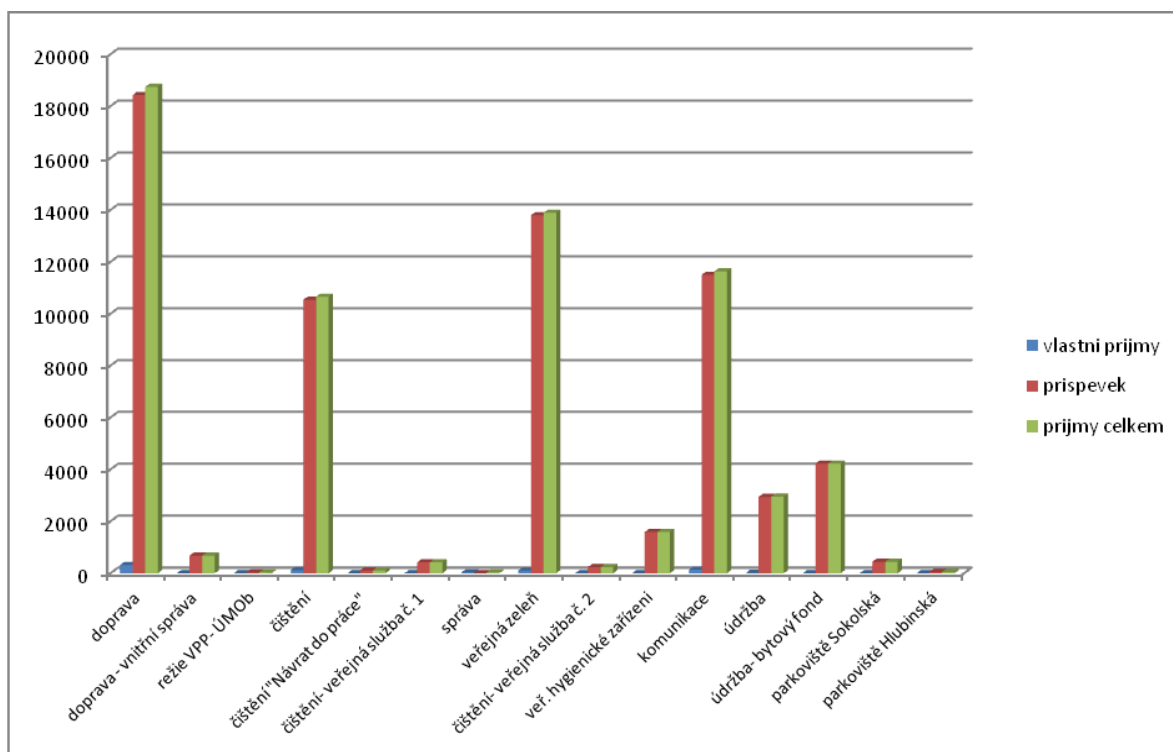
Z uvedeného grafu vyplývá, že největší částka příspěvku od zřizovatele byla poskytnuta středisku veřejná zeleň, jednalo se o částku 15 907 000 Kč. V pořadí další nejvyšší částky byly zřizovatelem vynaloženy středisku dopravy 15 547 000 Kč, z toho na vnitřní správu dopravy 610 000 Kč a středisku komunikací 14 315 000 Kč.

Dále je zřejmé, že z vlastních výnosů představovaly největší podíl výnosy z dopravy, konkrétně 768 000 Kč a druhou největší částku 106 000 Kč poté získala organizace ze střediska čištění.

V grafu je možné si povšimnout položky pojmenované jako čištění „Návrat do práce“, tento program byl financován z fondu Evropské unie a konkrétně to znamenalo zaměstnávání těch osob, které byly evidovány jako dlouhodobě nezaměstnané.

Pro upřesnění významu již zmiňované vnitřní správy u střediska dopravy, což je následně patrné i z grafu, se konkrétně jednalo o vozidlo, které bylo k dispozici samotnému zřizovateli např. na rozvoz úředníků, starosty atd.

Graf č. 3.2: Výnosy organizace k 31. 12. 2009 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

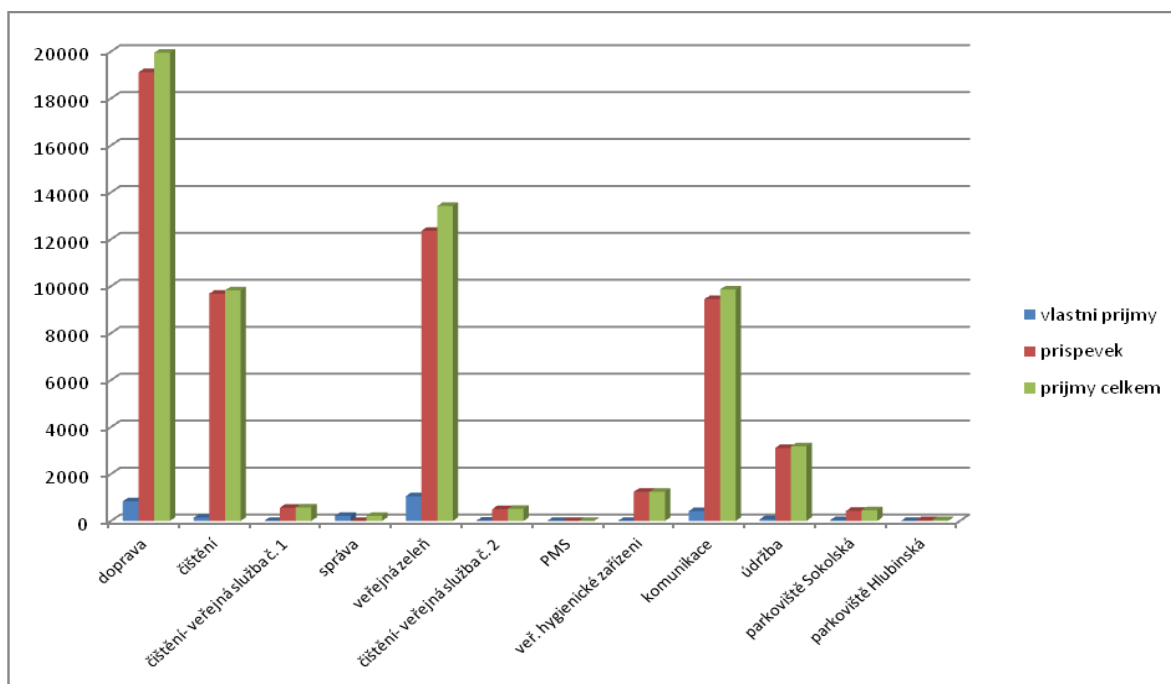
Celkové výnosy v roce 2009 (k 31. 12. 2009) zaznamenaly mírný pokles oproti předchozímu roku, kdy dosáhly výše 65 676 000 Kč. Z této částky byl příspěvek od zřizovatele tvořen 64 964 000 Kč a zbytek pouhých 712 000 Kč představovaly vlastní výnosy.

V tomto roce, jak je patrné z uvedeného grafu, poskytl zřizovatel nejvyšší částku příspěvku středisku dopravy 18 427 000 Kč, z toho na vnitřní správu dopravy poskytl 676 000 Kč. Na veřejnou zeleň zřizovatel vydal 13 792 000 Kč a 11 499 000 Kč na komunikace.

I v roce 2009 graf vypovídá o tom, že nejvíce z vlastních výnosů bylo organizací přijato ze střediska dopravy, a to 318 000 Kč. Ze střediska komunikací organizace pak získala 135 000 Kč a 117 000 Kč ze střediska čištění.

U tohoto grafu máme uvedeny položky jako čištění - veřejná služba č. 1 nebo čištění - veřejná služba č. 2, pro představu se jedná o pracovníky, kteří jsou evidováni na úřadu práce a podle zákona u TS vykonávali 20 hodin měsíčně. U dalších grafů je uvedeno i čištění- veřejná služba č. 3, jednotlivá čísla u daných veřejných služeb znamenají rozdělení těchto evidovaných osob do jednotlivých skupin podle počtu osob. Důvodem pro takovéto rozdělení byla lepší přehlednost o počtu osob v jednotlivých skupinách a následné přidělení 1 mistra k dané skupině.

Graf č. 3.3: Výnosy organizace k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)

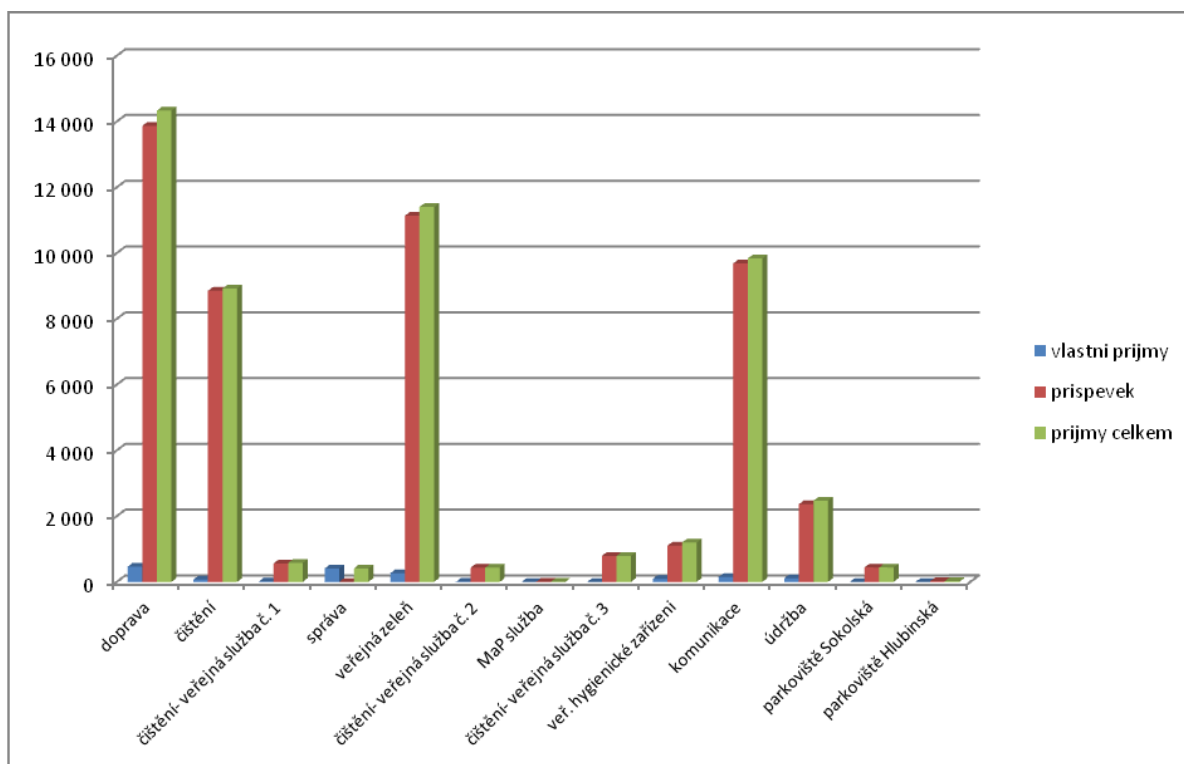
Zdroj: Vlastní zpracování.

Opětný pokles celkových výnosů organizace byl zaznamenán i v tomto roce 2010 (k 31. 12. 2010), celkově to činilo 59 251 000 Kč. Největším podílem z této celkové částky přispěl sám zřizovatel, a to 56 481 000 Kč. Nicméně v tomto roce vykázaly velký nárůst právě vlastní výnosy příspěvkové organizace, konkrétně asi 2 770 000 Kč.

Na tomto zvýšení vlastních výnosů se podílelo nejvíce středisko veřejné zeleně, ze kterého organizace získala 1 054 000 Kč. Poměrně velký nárůst vlastních výnosů byl zaznamenán i ze středisek dopravy 834 000 Kč a komunikací 414 000 Kč.

Od zřizovatele nejvyšší částku získalo opět středisko dopravy, a to 19 117 000 Kč. Druhou nejvyšší částku zřizovatel poskytl středisku veřejná zeleň, 12 361 000 Kč. Střediskům čištění a komunikací byla zřizovatelem rozdělena v přepočtu stejná částka, okolo 9 547 000 Kč.

Graf č. 3.4: Výnosy organizace k 31. 12. 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

Taktéž i v následujícím grafu poslední sledovaný rok 2011 (k 31. 12. 2011) vykazuje pokles celkových výnosů, které dosáhly úrovně 57 920 000 Kč. Z toho se zřizovatel podílel částkou 56 383 000 Kč a 1 537 000 Kč tvořily vlastní výnosy.

Středisko dopravy získalo od zřizovatele 13 869 000 Kč a druhou nejvyšší částku, 11 138 000 Kč, dostalo středisko veřejné zeleně. Na čištění bylo zřizovatelem vydáno 8 855 000 Kč a na komunikace 9 685 000 Kč.

Největší podíl vlastních výnosů vykázalo středisko dopravy, a to ve výši 463 000 Kč. V tomto roce 2011 se na vlastních výnosech organizace podílelo také i středisko správy, ze kterého organizace obdržela částku 410 000 Kč a ze střediska veřejná zeleň získala částku 265 000 Kč.

3.3.2 Náklady hlavní činnosti

Celkové náklady Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz jsou tvořeny náklady na provoz samotné správy Technických služeb, značnou položkou jsou samozřejmě náklady mzdové a dále jsou náklady směřovány do těchto oblastí:

Doprava:

- čištění strojní (vč. uložení odpadu),
- odpadkové koše (výběr),
- kontejnerová přeprava,
- zimní údržba komunikací (dále jen ZÚK),
- provoz řidiče úřadu,
- stroje bez výkonu,
- údržba a opravy strojů + ostatní,
- kropící vůz,
- mimořádné činnosti.

Čištění VPP – ÚMOB:

- poskytování osobních ochranných pomůcek, materiál a nářadí pro VPP

Ruční čištění:

- ruční čištění (vč. uložení odpadu),
- sběr psích exkrementů,
- úklid podchodů - strojní a ruční,
- čištění sídliště.

Veřejná služba:

- veřejná služba

Veřejná zeleň:

- údržba zeleně- veřejné plochy vč. oprav dopravního značení, laviček, návozu pískovišť, odstranění nečistot,
- kašna v Sadu Milady Horákové,
- údržba veřejné zeleně v Sadu Milady Horákové,
- údržba veřejné zeleně v Sadu Boženy Němcové,
- celoroční údržba záhonů a rabátek v rajónech TS,
- výsadba a umístění květníků ul. Poštovní,
- kosení pro VPP (dle požadavků),
- výsadba letniček, dvouletek a růží,
- vánoční kulturní akce,
- údržba zeleně - MŠ a ZŠ,
- údržba zeleně - dvory,
- zálivka stromů,
- mobilní nádoby,
- kácení stromů,
- mimořádné činnosti.

Veřejná hygienická zařízení:

- provoz WC (vč. spotřeby energie)

Komunikace:

- opravy komunikací,
- kanalizace – oprava, čištění, doplnění ul. mříží,
- údržba dopravního značení,
- ostatní stavební práce,
- ostatní servisní práce,
- budování a opravy ochranného zábradlí,
- mimořádné činnosti.

Údržba:

- provoz fontán – zajištění provozu, kontroly, údržby, čištění a revizí,
- elektropráce (opravy, revize, instalace) vč. materiálu,
- údržbářské práce (zámečnické, natěračské, svářecké, montážní, aj.) vč. materiálu,
- ostatní režijní práce vč. materiálu,
- ostatní servisní práce vč. materiálu,
- odpadkové koše (doplňování, opravy a údržba),
- mimořádné činnosti.

Údržba bytového fondu:

- údržba bytového fondu

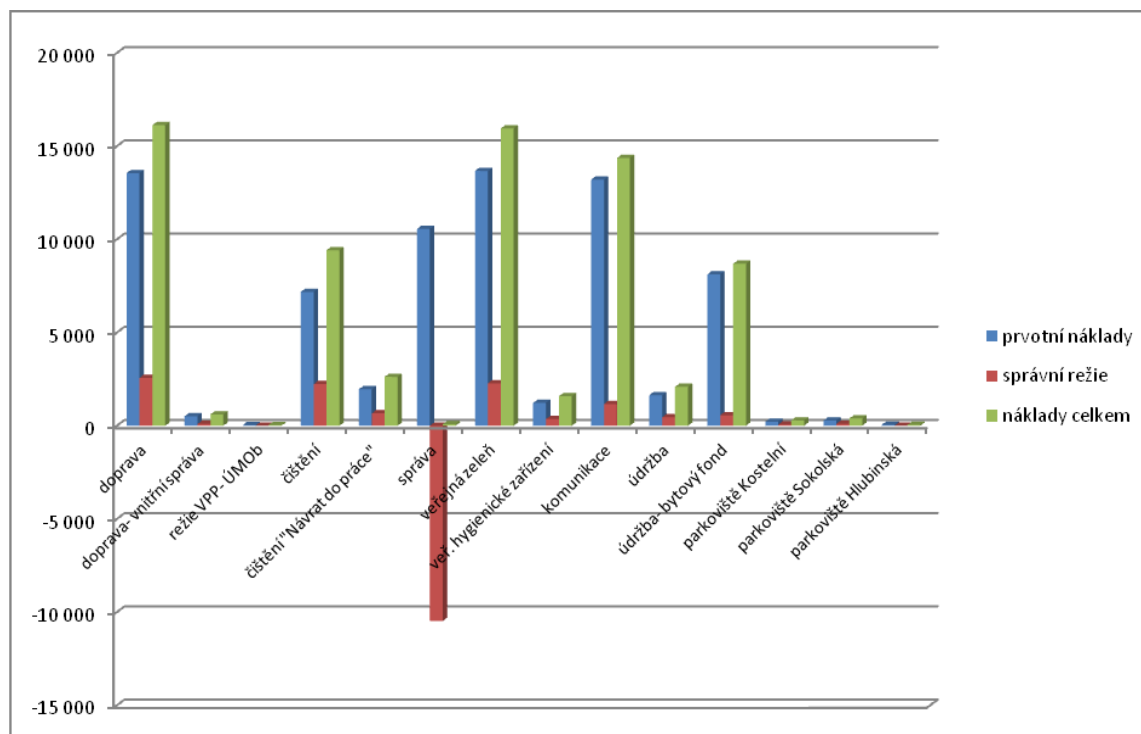
Parkoviště:

- provoz parkovišť (parkoviště Kostelní, parkoviště Sokolská, parkoviště Hlubinská)

Ostatní servisní práce:

- střediska bez výkonů – parkoviště Hlubinská

Graf č. 3.5: Náklady organizace k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

V roce 2008 dosáhly celkové náklady výše 71 701 000 Kč. Nejvyšší podíl v celkové hodnotě 16 124 000 Kč představovaly náklady na dopravu, dále pak náklady na veřejnou zeleň ve výši 15 952 000 Kč. Třetí nejvyšší částka celkových nákladů byla vynaložena na oblast komunikací, a to ve výši 14 368 000 Kč.

Správní režie se na jednotlivá střediska rozděluje k jednici vyplácené mzdy. Z grafu je na první pohled patrné, že jediná záporná položka v oblasti správní režie, je u střediska správy, je tomu tak z důvodu toho, že po sečtení ostatních nákladů u jednotlivých středisek v oblasti správní režie, je poté tato částka 10 470 000 Kč poměrem rozpuštěna k jednotlivým nákladům daných středisek.

V grafu je možné vidět i sloupec prvotních nákladů, který pro představu zahrnuje nejen mzdy, ale např. i spotřebu materiálu, spotřebu energie, opravy a udržování, ostatní služby, ale například i takové zákonné sociální pojištění, odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a jiné ostatní náklady.

Mezi objemné náklady patří jistě náklady mzdové, ty se podílí na celkových nákladech částkou 24 573 000 Kč.

Náklady organizace k 31. 12. 2009

Skutečné náklady dle oblastí činností za rok 2009 v tis. Kč jsou zobrazeny v grafu v příloze č. 1 a pro lepší ilustraci tohoto grafu je v příloze č. 2 znázorněn tentýž graf, ale v procentuálním vyjádření. V tomto výsečovém grafu jsou však znázorněny pouze ty nejobjemnější činnosti provozoven.

Uvedené grafy v přílohách pro rok 2009 slouží pro podrobnější představu vynaložených nákladů do rozdělených dílčích činností. Tyto grafy zároveň vyznačují vynaložené náklady na jednotlivé činnosti provozoven. Jelikož je jednotlivých oblastí činností opravdu mnoho, tak se má bakalářská práce v tomto roce zaměřuje pouze na ty nejvýznamnější, na které byly vydány největší náklady.

V roce 2009 došlo k patrnému poklesu celkových nákladů oproti předchozímu roku, a to na 65 859 000 Kč, přesto z této částky zaznamenaly nárůst náklady na dopravu, ve výši 17 696 000 Kč. Z výše zmíněné provozovny dopravy nejvyšší částku nákladů, ve výši 9 861 000 Kč, zaujímá konkrétně zimní údržba komunikací (dále jen ZÚK).

Druhá nejvyšší částka celkových nákladů byla vynaložena na veřejnou zeleň, ve výši 15 622 000 Kč. I u této provozovny veřejné zeleně je z grafu možné vyčíst, že největší podíl nákladů jde na samotnou údržbu zeleně, zde se jedná například o veřejné plochy, včetně oprav dopravního značení, laviček, návozu pískovišť a odstranění nečistot, náklady jsou ve výši 5 621 000 Kč. Poměrně velká částka 3 720 000 Kč byla určena na kácení stromů.

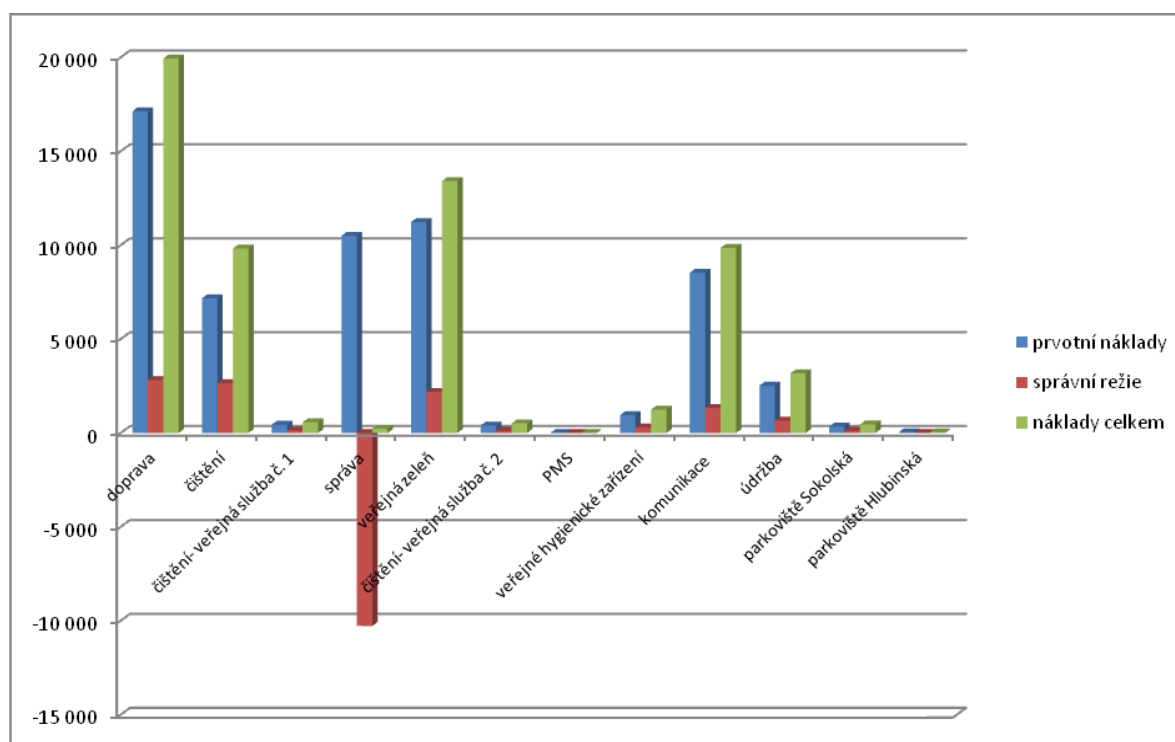
Provozovna komunikací zaznamenala částku vynaložených celkových nákladů ve výši 12 136 000 Kč. Z této provozovny šlo 5 119 000 Kč na opravy komunikací a dále například na ostatní stavební práce bylo vynaloženo 3 420 000 Kč.

Poměrně významnou provozovnou je i provozovna ručního čištění, u které celkové náklady dosáhly úrovně 10 780 000 Kč. Opět je z grafu patrné, které jednotlivé činnosti do této provozovny patří.

V neposlední řadě je taktéž nákladově významnou i údržba bytového fondu, která se na skutečných celkových nákladech podílí částkou ve výši 4 243 000 Kč.

V tomto roce je také nutné uvést i výši mzdových nákladů, ty dosáhly úrovně 24 338 000 Kč.

Graf č. 3.6: Náklady organizace k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)

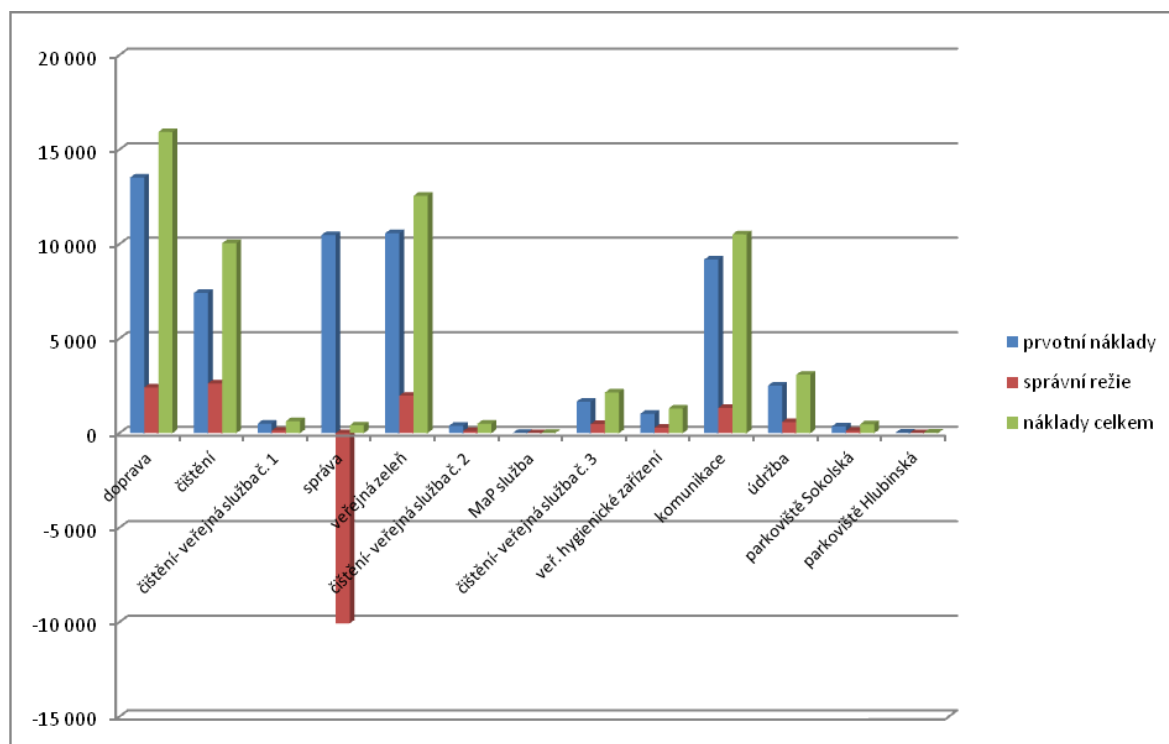

Zdroj: Vlastní zpracování.

Taktéž i v roce 2010 došlo k poklesu celkových nákladů, na úroveň 59 243 000 Kč. Nákladově nejvýznamnější byla opět oblast dopravy, na kterou byla vynaložena částka ve výši 19 943 000 Kč. Poté byly nákladově významné oblasti veřejné zeleně, zde se jednalo o částku celkových nákladů 13 415 000 Kč a oblast komunikací ve výši 9 861 000 Kč.

Mzdové náklady v roce 2010 činily 23 634 000 Kč.

Graf č. 3.7: Náklady organizace k 31. 12. 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

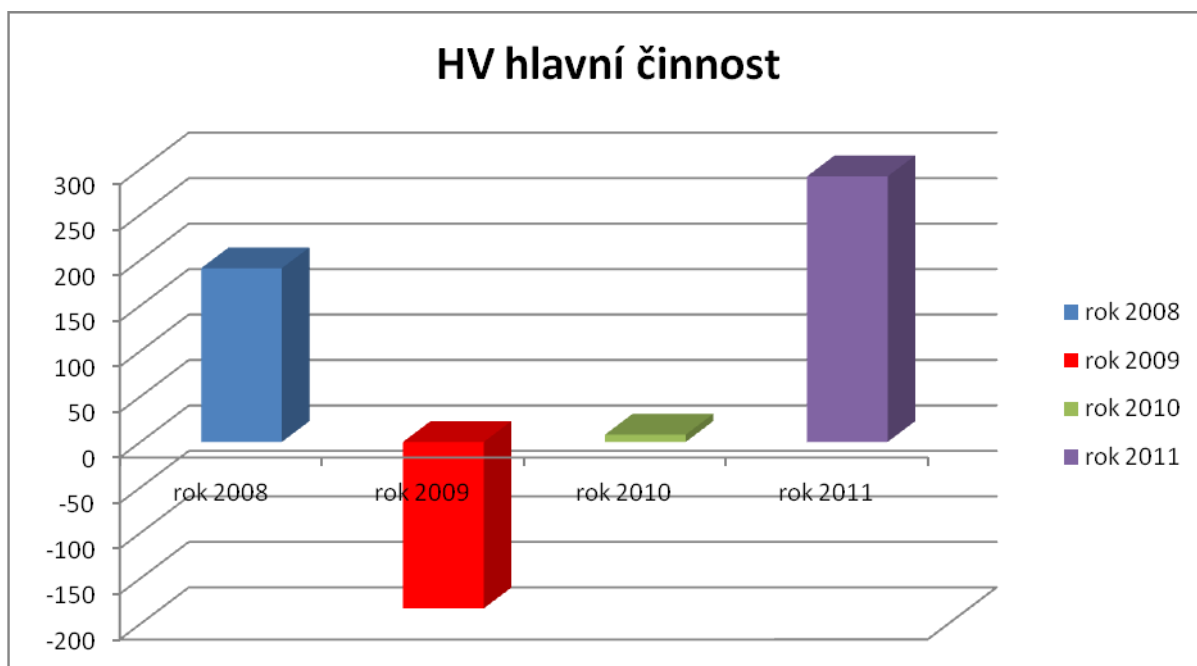
Nepatrný pokles zaznamenal i rok 2011, celkově náklady činily 57 628 000 Kč. Na oblast dopravy bylo vydáno 15 931 000 Kč. Druhá nejvyšší částka celkových nákladů byla vynaložena na oblast veřejné zeleně, a to ve výši 12 554 000 Kč. U třetí významné oblasti komunikací celkové náklady dosáhly úrovně 10 517 000 Kč a významnou, co se týká celkových nákladů, je i oblast čištění, která se zde podílí částkou 10 048 000 Kč.

Ve srovnání mzdových nákladů, tak i v tomto roce jsou mzdové náklady prakticky na stejné úrovni s předchozími roky, zaujímají tedy z celkových nákladů částku ve výši 23 990 000 Kč.

3.3.3 Výsledek hospodaření

Technické služby Moravská Ostrava a Přívoz mají hospodářský výsledek hlavní činnosti po celé sledované období 2008 – 2011 zpravidla kladný, pouze v roce 2009 byl výsledek hospodaření se ztrátou. Je tvořen rozdílem celkových výnosů a nákladů. Průběh vývoje výsledků hospodaření zobrazuje následující graf.

Graf č. 3.8: Hospodářský výsledek hlavní činnosti (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

Podle grafu v letech 2008 a 2011 je možné sledovat výrazný rozdíl oproti zbývajícím rokům, který byl v roce 2008 způsoben vyššími vlastními výnosy, plynoucími především ze středisek dopravy a čištění a zejména z vysokého příspěvku od zřizovatele. Zisk v roce 2008 tedy činil celkově 191 000 Kč. V roce 2011 pak lze vysoký hospodářský výsledek odůvodnit opět vyššími vlastními výnosy, kterými přispěly střediska dopravy a správy, na kladném hospodářském výsledku se také podílel i finanční výnos v podobě daru, ale i poskytnutá dotace z Úřadu práce. V tomto roce 2011 se hospodařilo se ziskem 292 000 Kč.

Jak je dále patrné z uvedeného grafu, jediný rok, kdy byl vykázán výsledek hospodaření se ztrátou, byl rok 2009. Tato ztráta činila 183 000 Kč, největší vliv na tom měly nízké vlastní výnosy a nárůst nákladů u střediska dopravy, konkrétně na ZÚK a u střediska veřejná zeleň, kde se jednalo konkrétně o samotnou údržbu zeleně. V roce 2010 byl výsledek hospodaření se ziskem pouhých 8 000 Kč, přestože v tomto roce vykázaly velký nárůst právě vlastní výnosy, které byly právě v tomto roce nejvyšší za celé sledované období díky středisku veřejná zeleň, tak přesto náklady byly téměř na stejné úrovni.

3.3.4 Celkové výnosy a náklady doplňkové činnosti

Jak již výše uvádí má bakalářská práce, tak doplňková činnost TS je téměř shodná s činností hlavní, tedy veškeré činnosti uvedené v hlavní činnosti mohou být i předmětem doplňkové činnosti. Doplňková činnost je opravdu však pouze minimální a zaujímá pouhých 2 % z celkového objemu.

Z jednotlivých středisek v doplňkové činnosti jako nejvýznamnější má bakalářská práce zmiňuje např. zimní údržbu komunikací, tuto činnost provádějí především pro krajský úřad, magistrát města Ostravy, pro finanční úřad, Moravskoslezský kraj ad. Dále se jedná o odvoz-kontejnerovou přepravu, na tuto činnost mají TS uděleny koncesie, ovšem výnosy z této činnosti jsou však minimální. V doplňkové činnosti je důležité zmínit i opravy komunikací a dopravní značení a ze střediska veřejná zeleň se konkrétně jedná o kácení stromů, u těchto činností jsou výnosy taktéž zanedbatelné. U takové údržby bytového fondu, je potřeba upřesnit, že se jedná o drobnou údržbu v rámci malého střediska TS, kdy technické služby vykonávají pro zřizovatele v jeho domech služby jako např. výměna vypínačů, vymalování bytů, apod.

V následujících grafech se u celkových výnosů a nákladů má bakalářská práce nezaměřuje na jednotlivá střediska, jako tomu bylo u hlavní činnosti, ale pro odlišnou představu na to, kolik konkrétně činily ty nejobjemnější položky výnosů i nákladů. V předchozích srovnáních sleduji vždy období 2008-2011, a proto je zde potřeba zmínit, že v roce 2008 TS doplňkovou činnost nevykazovaly, tedy vše i včetně toho, co vykonávaly pro třetí osoby, bylo zahrnuto do hlavní činnosti. Proto zde celkové výnosy i náklady rozebírám až od roku 2009.

V roce 2009 činily celkové výnosy doplňkové činnosti 642 000 Kč, na čemž se nejvíce podílely právě tržby z prodeje služeb v hodnotě 551 000 Kč, oproti tomu celkové náklady dosáhly úrovně 601 000 Kč. Pro představu konkrétních nákladů bych zmínila pouze nejobjemnější položku, kterou jsou samozřejmě mzdové náklady, a to ve výši 216 000 Kč, dále se jedná např. o spotřebu materiálu, spotřebu energie, opravy a udržování, zákonné sociální pojištění, silniční daň, jiné daně a poplatky, smluvní pokuty, penále a úroky z prodlení, odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a ostatní služby.

V roce 2010 dosáhly celkové výnosy doplňkové činnosti nejvyšší úrovně, a to 1 206 000 Kč, přičemž se zde opět jednalo o výnosy z prodeje služeb. Celkové náklady taktéž zaznamenaly

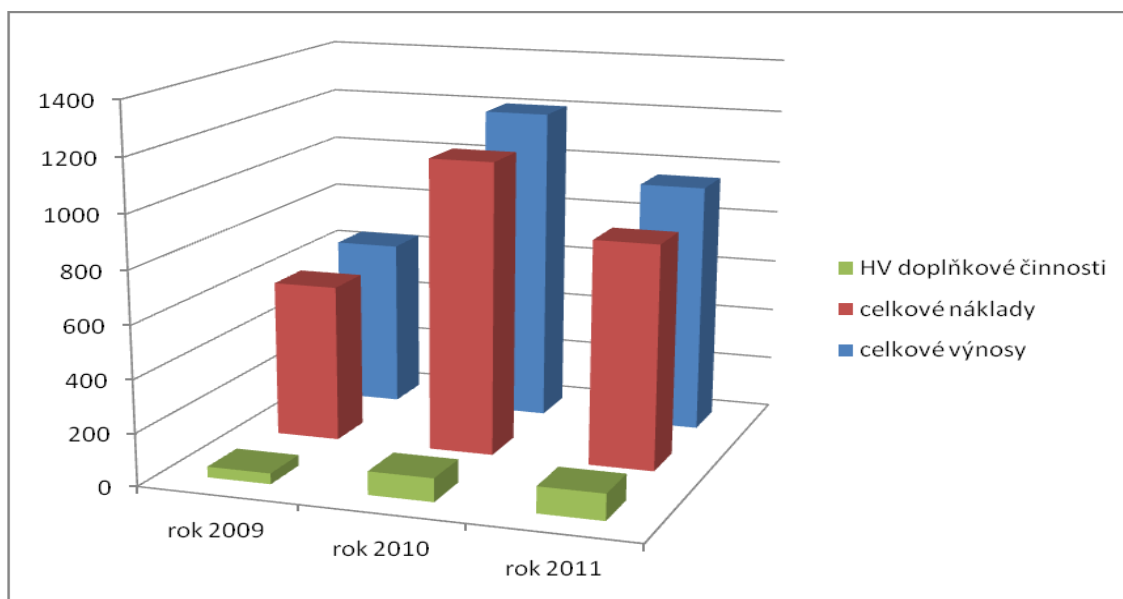
oproti předchozímu roku velký nárůst 1 117 000 Kč, kde u nákladů z činnosti, tou největší částkou byly opět mzdové náklady ve výši 311 000 Kč.

V roce 2011 celkové výnosy poklesly na 955 000 Kč, kde kromě výnosů z prodeje služeb ve výši 926 000 Kč, zde patřily i výnosy z pronájmu 29 000 Kč. Celkové náklady taktéž poklesly a dosáhly hodnoty 855 000 Kč, kde například mzdové náklady byly v tomto roce nejvyšší, a činily 364 000 Kč. Vývoj celkových výnosů a nákladů je uveden níže v grafu.

3.3.5 Výsledek hospodaření doplňkové činnosti

Výsledek hospodaření doplňkové činnosti byl v letech 2010 a 2011 v podstatě vyrovnaný. V roce 2010 TS hospodařily ve své vedlejší činnosti se ziskem 89 000 Kč, v roce 2011 to bylo se ziskem 100 000 Kč. To bylo zapříčiněno narůstajícími výnosy z prodeje služeb, kde se konkrétně ve vedlejší činnosti jednalo o zimní údržbu komunikací, kontejnerovou přepravu (odvoz), opravy komunikací a dopravní značení a taktéž poklesem nákladů díky snížení bankovních poplatků. Avšak v roce 2009 byl zaznamenán pokles výsledku hospodaření, zde to činilo 41 000 Kč. Tento pokles je způsoben již výše zmíněnými skutečnostmi a to poměrně nízkými celkovými výnosy z prodeje služeb a zároveň i vysokými náklady především díky spotřebě materiálu a mzdovým nákladům. Vývoj hospodářského výsledku, spolu s celkovými výnosy a náklady znázorňuje následující graf.

Graf č. 3.9: Celkové výnosy, náklady a HV doplňkové činnosti (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

4 VYHODNOCENÍ ZABEZPEČOVÁNÍ VEŘEJNÝCH SLUŽEB

V předposlední kapitole je cílem mé bakalářské práce posoudit, zda služby, které zabezpečuje příspěvková organizace Technických služeb města Moravská Ostrava a Přívoz, mají charakter veřejných služeb. Z tohoto důvodu je tato kapitola provázena i teoretickým rámcem pro vlastní řešení. V neposlední řadě je taktéž hlavním cílem této kapitoly posoudit, zda současný způsob zabezpečení těchto služeb a jejich financování je tím neoptimálnějším, případně navrhnout jinou formu jejich zabezpečení.

4.1 Role místních a regionálních samospráv

Základem poslání každé místní a regionální samosprávy je především poskytování a zajišťování vysoce kvalitních veřejných služeb. Důležitým úkolem je samotná modernizace služeb proto, aby bylo možno reagovat na měnící se potřeby a podmínky. Také rozvoj moderních technologií nám nabízí nové možnosti pro poskytování kvalitnějších a hospodárnějších služeb, například prostřednictvím e-governmentu.³⁵

Odpovědnost za zabezpečování některých veřejných statků stát přenáší v některých případech na jednotlivé stupně územní samosprávy. Je tomu tak v případě, zabezpečí-li je územní samospráva hospodárněji. Jedná se tedy o tzv. decentralizaci zabezpečování veřejných statků lokálním, případně regionálním veřejným sektorem, také o decentralizaci věcných kompetencí (ale i odpovědnosti).³⁶

Je proto zcela samozřejmé, že podstata místních a regionálních samospráv dává každému orgánu místní samosprávy právo rozhodnout, jak nejlépe služby ve veřejném zájmu zajišťovat a financovat. Zda vlastními podniky, prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru nebo smlouvou s externím dodavatelem.

³⁵ Deklarace 23. Generálního sněmu Rady evropských obcí a regionů. Budoucnost veřejných služeb v Evropě: Naplňování potřeb našich občanů. Dostupné z: www.smocr.cz/data/fileBank/ad1761c1-3b84-49a6-ae1d-50d8743e88ac.doc

³⁶ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M.; Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3.vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Místní a regionální samosprávy musí za svůj výkon v oblasti zajišťování služeb a za transparentnost svého rozhodování odpovídat svým občanům a voličům. Je nutné dodržovat, aby byly zachovány kvalitní služby za rozumné ceny, dále by veřejné služby neměly diskriminovat a měly by reagovat na odlišnosti obyvatel žijících v našich komunitách. Klíčovou podmínkou pro zajištění efektivních, vysoce kvalitních veřejných služeb je také dostupnost dostatečných zdrojů³⁷

Ve většině evropských zemí obce a města zabezpečují veřejné potřeby:

- ve školství,
- ve veřejném zdravotnictví, především v péči o zdraví v širším významu (tzn. včetně například sportovních aktivit),
- v sociálních službách,
- v zásobování pitnou vodou a čištění odpadních vod,
- v třídění a likvidaci komunálního odpadu,
- v požární ochraně,
- v péči o veřejné komunikace, o veřejnou zeleň a veřejné osvětlení,
- v muzejnictví a veřejných knihovnách,
- v dopravě.

Většinu těchto aktivit ve veřejném sektoru zabezpečují u nás jednak obce, včetně i malých obcí. Ale mnohdy je struktura zabezpečovaných veřejných statků širší právě ve městech, a to v souvislosti s rozsahem nejenom samosprávní funkce (v ČR tzv. samostatná působnost) tak s rozsahem přenesené působnosti v oblasti výkonu části státní správy.³⁸ V některých zemích jsou však kompetence měst a obcí širší, například při zásobování plynem a elektřinou.

V evropských zemích však početně převažují malé obce; tyto malé obce hospodaří s malým objemem finančních prostředků ve svém rozpočtu, a tak zde vzniká problém, že menší obce zpravidla nejsou schopny zvládnout úkoly, které jsou na ně v rámci decentralizace

³⁷ Deklarace 23. Generálního sněmu Rady evropských obcí a regionů. Budoucnost veřejných služeb v Evropě: Naplňování potřeb našich občanů. Dostupné z: www.smocr.cz/data/fileBank/ad1761c1-3b84-49a6-ae1d-50d8743e88ac.doc

³⁸ REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-808-6929-293.

kompetencí kladeny. Současně je v malých obcích i časté neprofesionální, neodborné nakládání s finančními prostředky a neefektivní. A z těchto důvodů je vyšší efektivnosti lokálního veřejného sektoru dosahováno ve větších celcích díky úspoře z rozsahu, kdy v jednotlivých zemích je tento problém řešen například sloučením malých obcí nebo sdružováním obcí.³⁹

4.2 Způsoby zabezpečování veřejných statků

Územní samospráva může zajišťovat tyto statky:

- **ve veřejném sektoru** prostřednictvím vlastních neziskových organizací, které k tomuto účelu zřídila; v ČR se může jednat např. o tzv. organizační složky obce, organizační složky kraje nebo prostřednictvím příspěvkových organizací zřizovaných obcí a krajem,
- **veřejnou zakázkou** u soukromého sektoru, např. na základě výběrového řízení s pečlivě vypracovanou smlouvou, a to v případě je-li možné zajistit veřejné statky hospodárněji a v požadovaném množství a kvalitě,
- **partnerstvím** - společnou participací veřejného a soukromého sektoru, tzn. založením společných podniků neboli formy PPP (Public Private Partnership).

Na dokonale konkurenčním trhu je proto výhodnější některé veřejné statky zajišťovat prostřednictvím soukromých firem nebo nevládních neziskových organizací s využitím výběrového řízení.⁴⁰

Nejdynamičtěji se ve vyspělých evropských zemích rozvíjí právě již zmíněný způsob zabezpečování veřejných statků partnerstvím veřejného a soukromého sektoru, neboli formy PPP (Public Private Partnership). Forem participace veřejného a soukromého sektoru je celá řada a spolupráce je postavena na dlouhodobém principu. Tento druh vzájemného partnerství je založen na tom, že obě strany mezi sebou uzavírají smluvní vztah za účelem poskytování určitých veřejných služeb. U této formy zajišťování služeb jsou oba partneři v rovnocenném postavení a pozitivním, a dle mého názoru zcela významným, přínosem je fakt, že dochází

³⁹ PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance - úvod do problematiky. 4.vyd. Praha: ASPI, 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd. Praha: Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.

k přenosu rizik na tu stranu soukromého partnera, který má předpoklady se s nimi lépe vypořádat. Základním cílem této spolupráce ze strany veřejného sektoru je dosažení vyšší kvality veřejné služby za dané finanční prostředky, než by sám dokázal zajistit, ale také i zabezpečení vyšší efektivity veřejných služeb. A naopak pro soukromý sektor je tato spolupráce výhodná z důvodu již zmíněné dlouhodobosti a z ní plynoucí možnosti dlouhodobých příjmů z mnohdy velmi zajímavých veřejných projektů. Soukromý sektor je tedy schopný zabezpečovat danou veřejnou službu kvalitněji a za nižší cenu, než je toho schopen sektor veřejný, také i díky možnosti využití jeho znalostí a zkušeností. Nejvyužívanější formou této spolupráce je jejich zadávání formou veřejných zakázek.

Nejčastěji bývá využíváno smluvního vztahu a uplatní se např. při spolupráci v oblasti poskytování technických služeb – odvozu komunálního odpadu, údržby veřejné zeleně a veřejných prostranství, provozu environmentální infrastruktury (čistírny odpadních vod, vodovody, kanalizace, skládky komunálního odpadu) či správy městského mobiliáře. Dále i oblasti typu správy bytového fondu, provádění stavebních a údržbářských prací, správy veřejné informační sítě a zpracování dat či poskytování specializovaných služeb v rámci politiky zaměstnanosti – např. rekvalifikační kurzy. Lze však vymezit i speciální formy, které upravují vztahy mezi veřejným a soukromým subjektem, kdy oproti klasickému smluvnímu vztahu se odlišují využíváním různých speciálních právních institutů, které odkazují na navázání vzájemných vztahů dle zvláštní právní úpravy, ať již je součástí systému soukromého či veřejného práva. Může se jednat například o pronájem veřejného podniku, společné podniky, koncese, licence, franchising apod.⁴¹

Forma PPP je však nejvíce využívána převážně v dopravě (při výstavbě dopravní infrastruktury), školství, obraně a zdravotnictví.

Pro zabezpečování veřejných statků pro občany zřizují jednotlivé stupně veřejné správy (resp. orgány veřejné správy) na základě rozhodnutí volených orgánů převážně neziskové organizace, které hospodaří na neziskovém principu.

⁴¹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M.; Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3.vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Jako veřejnoprávní neziskové organizace zřizované státem a územní samosprávou podle veřejného práva, kdy majetek je ve veřejném vlastnictví, tak zřizují v ČR obce a kraje v současné době pro zabezpečování veřejných statků různé typy těchto neziskových organizací.⁴² Jsou to:

- **organizační složky (OS)** – obce, kraje (podobně i státu), které nemají právní subjektivitu,
- **příspěvkové organizace (PO)**, s právní subjektivitou, které zřizuje stát, resp. ústřední orgány státní správy a územní samospráva – obce a kraje,
- **obecně prospěšné společnosti (OPS)**, zřizované územní samosprávou (většina OPS je však zřizována soukromými subjekty).

Zřizované veřejnoprávní neziskové organizace jsou napojeny svými finančními vztahy na rozpočet svého zřizovatele:

- dotacemi (OS),
- příspěvkem (PO a OPS),
Tzn. nenávratnými přiděly z rozpočtu zřizovatele,
- vyúčtováním záloh, odvody do rozpočtu zřizovatele (OS, v některých případech i PO).

Tyto veřejnoprávní organizace nesmí půjčovat finanční prostředky jiným subjektům mimo veřejný sektor ani ručit za závazky jiných subjektů.⁴³

Mezi tyto veřejnoprávní organizace patří, jak již bylo řečeno výše i příspěvkové organizace.

Fungování příspěvkových organizací je založeno na tzv. netto principu rozpočtového financování, tj. organizace je napojena na jednu stranu rozpočtu (příjmovou či výdajovou) a z rozpočtu dostává příspěvek nebo odvádí stanovený odvod. Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz PO zpravidla v závislosti na výkonech nebo jiných podmínkách jejich potřeb.

⁴² PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M.; Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3.vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

⁴³ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M.; Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3.vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Právní úprava příspěvkových organizací krajů jako vyšších územně samosprávných celků je prakticky totožná s právní úpravou PO obcí.⁴⁴

Organizace TS MOaP od svého zřizovatele získává dotaci na provoz; pro svou činnost sestavuje roční rozpočet, v němž „balík“ dotace spolu s vlastními výnosy rozpočte z hlediska časového užití finančních prostředků a zabezpečení věcných nákladů. Jednotlivé roční částky příspěvku od zřizovatele, které budou uvedeny v níže popsanych grafech, si Technické služby na jednotlivá střediska rozpočtují samy.

4.3 Analýza financování vybraných služeb

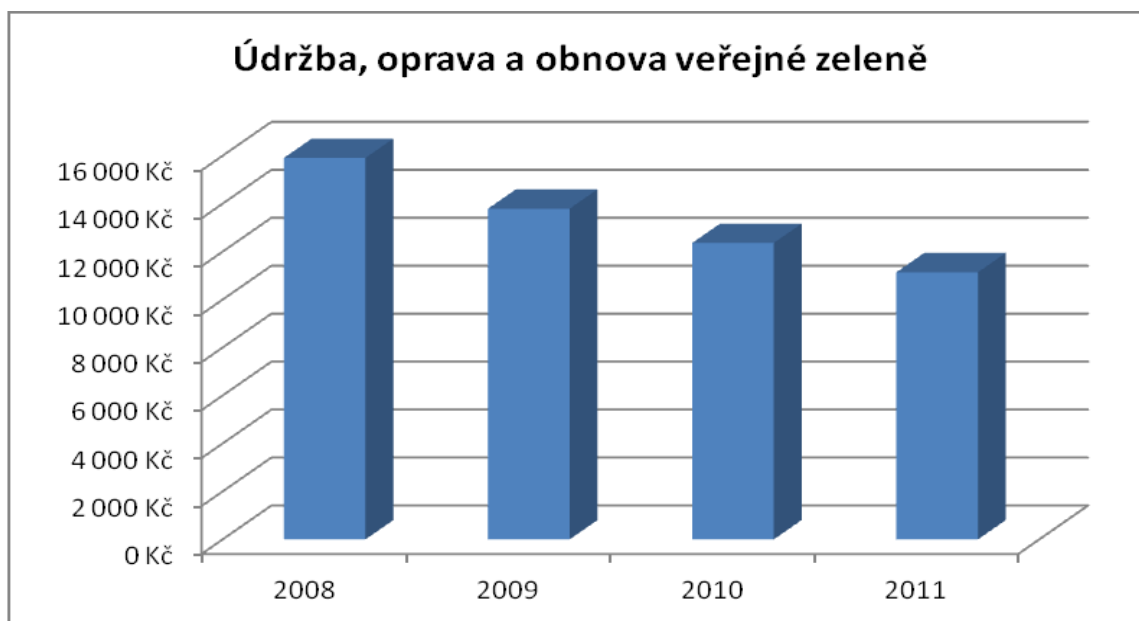
Pro vlastní řešení se v této podkapitole zaměřuji na posouzení čtyř služeb, které, v rámci veřejně prospěšných služeb svěřených příspěvkové organizaci Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz, jsou objemově největší, mají sezónní charakter, zahrnují mimo pravidelné služby i výkony mimořádné, což významně ovlivňuje způsob jejich zajišťování.

Údržba, oprava a obnova veřejné zeleně, sadovnických, technických prvků a silniční vegetace:

Hlavní činností této provozovny je péče o veřejnou zeleně; jedná se např. o údržbu veřejné zeleně v sadech, údržba veřejných ploch, včetně údržby a oprav laviček, návozu pískovišť, odstranění nečistot, výsadba a umístění květníků, výsadba růží, letniček, vánoční kulturní akce, zálivka a kácení stromů, celoroční údržba záhonů a rabátek v rajónech TS, mobilní nádoby ad. V následujícím grafu je znázorněn vývoj jednotlivých ročních částek příspěvku od zřizovatele v letech 2008-2011, poskytnutých tomuto středisku.

⁴⁴ PARLAMENTNÍ INSTITUT. Fungování příspěvkových organizací v České republice a vybraných zemích Evropy. Dostupné z: http://www.avpo.cz/sdata/prispevkove_organizace_v_CR_a_EU_78.pdf

Graf č. 4.1: Výše příspěvku na středisko veřejná zeleň (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

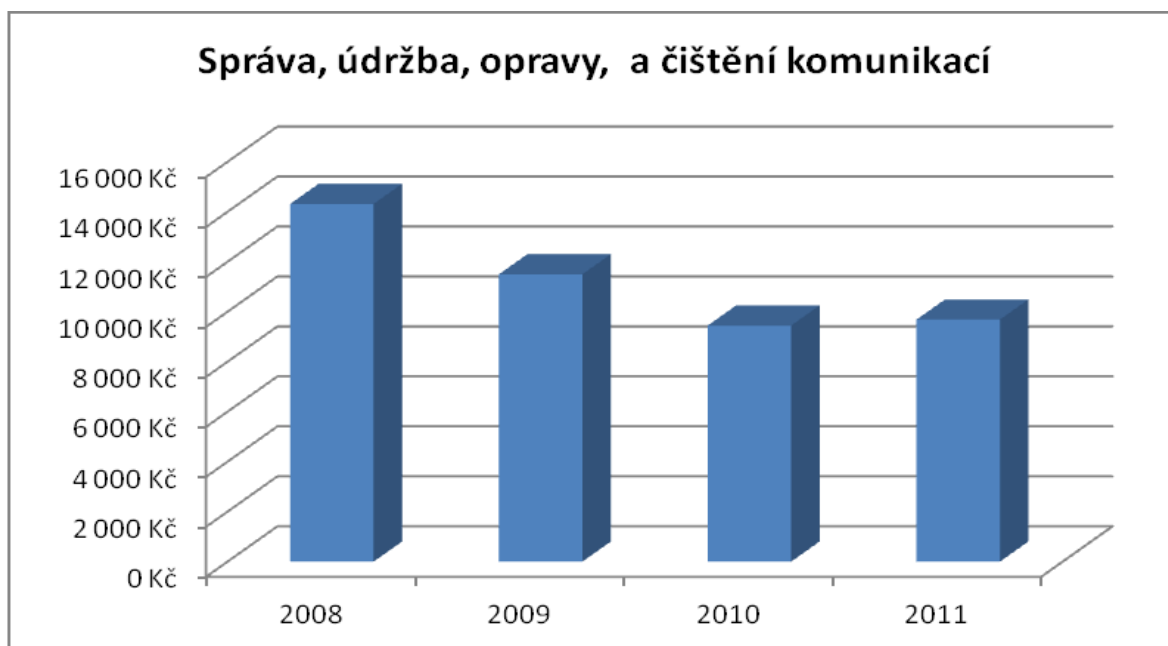
V roce 2008 získala organizace na středisko veřejná zeleň příspěvek od zřizovatele, tedy od úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz celkově 15 907 000 Kč, v roce 2009 tato částka od zřizovatele činila 13 792 000 Kč. V následujících letech je patrné, že příspěvek od zřizovatele nadále klesal, kdy v roce 2010 příspěvek dosáhl výše 12 361 000 Kč, a v roce 2011 se jednalo o částku 11 138 000 Kč.

Jak již bylo uvedeno výše v podkapitole zabývající se rozbořem hospodaření příspěvkové organizace, je jejím majoritním podporovatelem zřizovatel, tedy úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Z uvedeného grafu je v následujících letech patrný pokles tohoto příspěvku a vzhledem ke komplexnosti a k rostoucím potřebám služeb se nejedná o pokles výkonů, nýbrž o snahu snižování nákladů cestou úspor.

Správa, údržba, opravy, obnova a čištění komunikací, jejich součástí a příslušenství, včetně jejich zimní údržby a údržby pomocí mechanizace, údržba dopravního značení:

Kromě výše uvedeného zde pro představu řadíme i např. opravu a čištění kanalizací, včetně doplnění ul. mříží, budování a opravy ochranného zábradlí a ostatní stavební a servisní práce.

Graf č. 4.2: Výše příspěvku na středisko komunikací (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

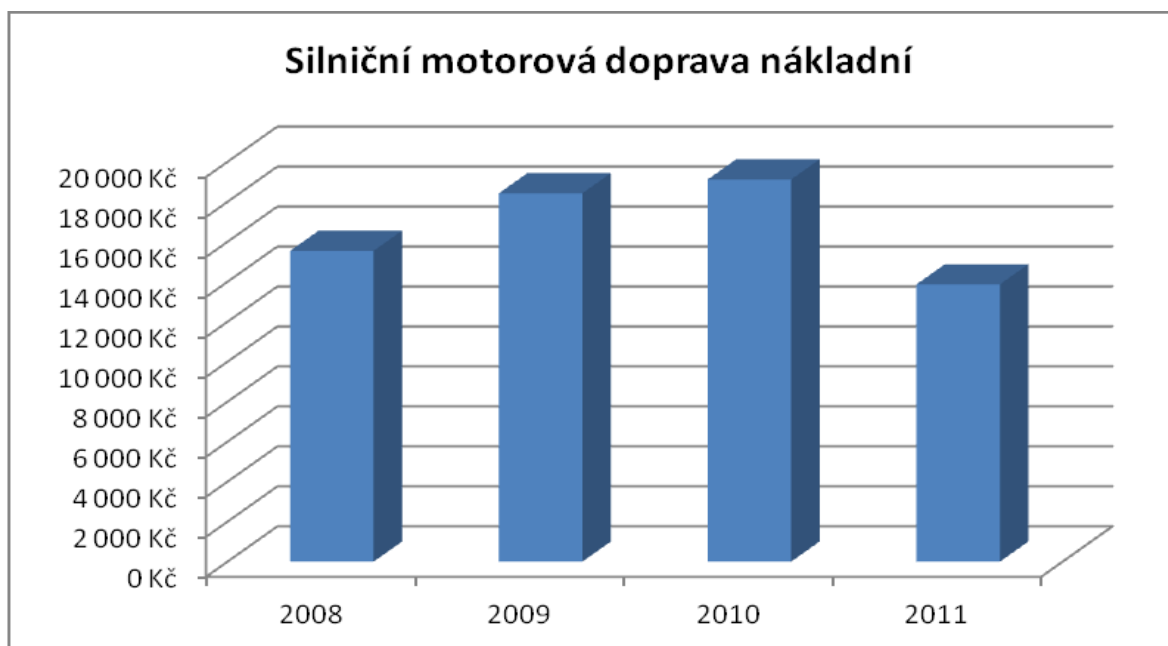
V roce 2008 získala organizace od svého zřizovatele na středisko komunikací celkově 14 315 000 Kč. Stejně jako v předchozím případě, tak i zde v následujících letech docházelo k poklesu tohoto příspěvku. V roce 2009 dosáhl příspěvek od zřizovatele výše 11 499 000 Kč, v roce 2010 byl zaznamenán opětovný pokles ve výši 9 447 000 Kč a v roce 2011 to činilo 9 685 000 Kč.

Z grafu je opět patrný klesající charakter příspěvku od zřizovatele. Jedná se o náklady, které z více než poloviční části tvoří údržba samotných komunikací. Náklady tvořily zejména nákup stavebního materiálu na opravy komunikací a jiné stavební práce, přičemž právě u cen těchto komodit můžeme v posledních letech vzhledem k přetrvávající krizi ve stavebnictví sledovat mírný pokles, který se nám promítá také ve výsledném grafu.

Silniční motorová doprava nákladní:

Do této provozovny náleží např. kontejnerová přeprava, kropicí vůz, provoz řidiče úřadu, zimní údržba komunikací, strojní čištění včetně uložení odpadu, výběr odpadkových košů, údržba a opravy strojů, atd.

Graf č. 4.3: Výše příspěvku na středisko dopravy (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

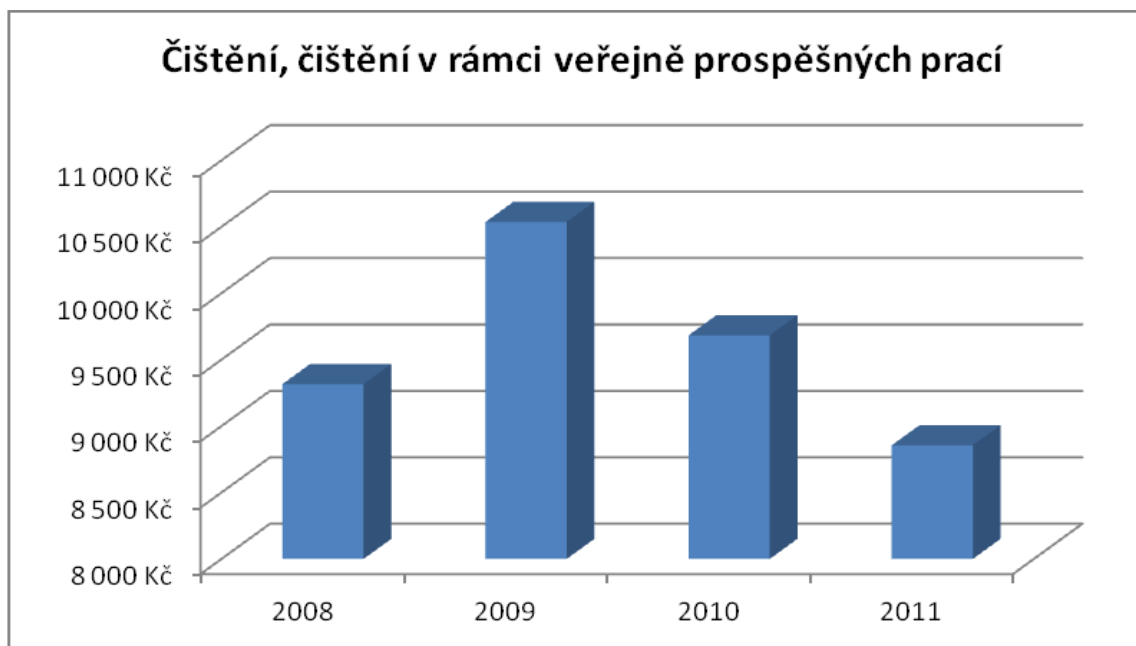
Z grafu je patrné, že zřizovatel se v roce 2008 na středisko dopravy podílel částkou ve výši 15 547 000 Kč, z toho na vnitřní správu zřizovatel poskytl částku 610 000 Kč. Samotný pojem vnitřní správy u střediska dopravy je blíže popsán v kapitole týkající se výnosů hlavní činnosti. U tohoto střediska je možné si všimnout rozdílu, kdy v následujících letech je příspěvek od zřizovatele vyšší. V roce 2009 došlo ke zvýšení na 18 427 000 Kč, z toho na vnitřní správu šlo 676 000 Kč. Taktéž v roce 2010 došlo ke zvýšení příspěvku, a to na 19 117 000 Kč, ale naproti tomu v roce 2011 došlo k opětovnému snížení příspěvku od zřizovatele, který dosáhl úrovně 13 869 000 Kč.

V průběhu let 2008 – 2010 je patrný značný nárůst příspěvku od zřizovatele, který je způsoben realizací nákupu techniky na zimní údržbu komunikací. Jedná se například o vozidlo s čelní radlicí a sypačem a 3 multifunkční stroje s čelní šípovou radlicí na úklid chodníků. S ohledem na prodlužující se zimní období lze očekávat, že nárůst nákladů bude v roce 2012 opět razantně vyšší. Právě zimní období totiž představuje největší zátěž na údržbu komunikací a jejich následné opravy.

Čištění, čištění v rámci veřejně prospěšných prací:

Kromě samotné provozovny čištění zde zařazujeme, jak již je uvedeno výše v podkapitole věnované výnosům hlavní činnosti, i čištění tzv. návrat do práce, čištění veřejná služba č. 1, veřejná služba č. 2 a čištění veřejná služba č. 3. Patří zde i takové čištění ruční, sběr psích exkrementů, strojní i ruční úklid podchodů, čištění sídliště a např. čištění v rámci veřejně prospěšných prací, včetně poskytování osobních ochranných pomůcek.

Graf č. 4.4: Výše příspěvku na středisko čištění (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

V roce 2008 poskytl zřizovatel provozovně čištění příspěvek 9 316 000 Kč, v roce 2009 tento příspěvek už činil 10 536 000 Kč, v roce 2010 to bylo 9 683 000 Kč a v posledním sledovaném roce 2011 poklesl na 8 855 000 Kč.

Jedinou dotací, kterou organizace TS získala z Evropské unie, byla dotace v roce 2008, a to na již zmíněný projekt zvaný čištění – Návrat do práce, dotace dosáhla výše 2 618 000 Kč. Jinak veškeré dotace jsou poskytovány převážně na veřejně prospěšné práce, kdy konkrétně v roce 2011 poskytl úřad práce organizaci dotaci na tvorbu nových pracovních míst, konkrétně se v daném roce jednalo o 3 až 4 nová pracovní místa. Dotace byla poskytnuta v přibližné výši 1 353 000 Kč a pouze v tomto roce organizace zároveň obdržela i finanční výnos v podobě daru, ve výši 40 000 Kč.

Na druhou stranu pro organizaci není výhodné poskytovat dotaci na služby, které jsou zároveň velmi nákladné, mohu zmínit např. veřejné osvětlení či vyvážení sněhu, které jsou pro organizaci TS i velmi ztrátové.

Výše vybrané čtyři druhy služeb jsou poskytovány široké veřejnosti a především v jejich zájmu, jsou výrazně rozmanité, mají sezónní charakter a na vedoucích úrovních musí být svěřeny odborníkům. Uvedené konkrétní služby poskytované na úrovni municipalit patří tudíž do služeb veřejných, přestože jednoznačná definice tohoto pojmu není možná a přesněji se označují jako služby komunální. Podle mého názoru vybrané služby jako údržba veřejné zeleně, správa a údržba komunikací, doprava či čištění a to i v rámci veřejně prospěšných prací patří do veřejných služeb i z toho důvodu jejich typické charakteristiky, že se jedná o služby, ze kterých nemůže být někdo vyloučen, dále musí být poskytovány v určité formě a za daných podmínek a v dané kvalitě. V EU se však tyto služby označují jako služby v obecném zájmu. Také hlavním ekonomickým znakem veřejných služeb je, že tato činnost není příliš zisková a proto musí být zřizovatelem dotována.

Pokud by nebyly takto finančně podporovány příspěvkem svého zřizovatele, tak v opačném případě by mohly být poskytovány v nižší kvalitě a nedostatečném rozsahu. Z tohoto důvodu si myslím, že v uvedených čtyřech oblastech by se v případě úspor jednalo o klesající kvalitu nabízených služeb. Vzhledem k neustále rostoucím nárokům na minimalizaci nákladů by se měl klást důraz především na zajištění jejich kvality. V rámci organizace a již zmíněných čtyř oblastí by se dalšími úsporami mohlo jednat právě o nebezpečí snižování kvality nabízených služeb.

4.4 Možnost jiných forem zabezpečení veřejných služeb

Technické služby Moravská Ostrava a Přívoz by zároveň mohly ušetřit značnou část svých nákladů při lepším a efektivnějším využití například dotačních titulů a outsourcingu.

Problém u příspěvkových organizací spočívá však v tom, že byť mají právní subjektivitu, jsou svázány omezeními. Jedním z nich je například spojení pouze s jinou příspěvkovou organizací pro zajištění investice (kdy např. vytváří svazky obcí – obec taky hospodaří jako PO) nebo by mohly být některé vyčleněné služby odňaty Technickým službám, a poté by jejich provedení variantou outsourcingu mohl zajistit Úřad městského obvodu.

Jistá nechuť příspěvkových organizací je spojena i s možností čerpání finančních prostředků z fondů EU, protože i s touto formou získání peněz jsou spojena přísná pravidla určená pro nakládání s těmito prostředky a hlavně se žádosti vyznačují vysokou mírou administrativy. Zejména dotační prostředky na vzdělávání jsou sledovány velmi pozorně a administrace těchto projektů je velmi náročná.

Mezi významné položky Technických služeb samozřejmě kromě mzdových nákladů patří v oblasti dopravy např. ZÚK, v oblasti veřejné zeleně je velmi nákladnou její samotná údržba. V oblasti komunikací jsou nejvyšší náklady vynakládány na opravy komunikací a ostatní stavební práce a v poslední významné oblasti čištění je nákladově významné čištění ruční, včetně uložení odpadu. Tyto nejobjemnější položky se zpravidla pohybují v rozmezí od 2 do 9 mil. Kč. Avšak tento segment služeb je možné zabezpečovat soukromými firmami. Řada těchto firem nabízí velice kvalitní služby. Soukromý sektor tímto může do procesu poskytování veřejných služeb vnést i potřebnou inovaci, odbornost, může také zúročit i svoje schopnosti, dovednosti, které mohou chybět zaměstnancům dané organizace, a kromě jiného může posílit limitované veřejné zdroje zapojením svého kapitálu. Soukromý poskytovatel může také danou službu zajistit i rychleji, ve vyšší kvalitě a za nižší cenu.

Proto by mohlo být jistým řešením pro snížení nákladů a pro zajištění veřejných služeb vypsání výběrové řízení. Nicméně musíme dát pozor, protože i tato varianta přináší jistá rizika. V této situaci by to předpokládalo zrušení organizací Technických služeb a každoročně tak vypisovat Úřadem městského obvodu velké množství výběrových řízení při takto obrovské rozmanitosti prací a služeb, jež poskytují. Každé opomenutí a nepřesnost zakázky představuje velké komplikace, což následně může tato řízení zpochybnit či dokonce vést ke krajnostem, jako je např. korupce. V neposlední řadě by výběrová řízení mohla vést ke zpomalení chodu příspěvkové organizace a znemožnit jí tak vykonávat a zabezpečovat uvedené služby.

Důvodem pro využití soukromých dodavatelů např. u takové správy zeleně, správy komunikací, ZÚK a další může být nejen výše zmíněné zrušení PO, ale i nedostatečná kapacita k řešení některých činností, neschopnost i neoprávněnost řešit některé situace nebo finanční nákladnost majetku potřebného k zabezpečení dané služby.

Z tohoto důvodu si myslím, že výběrová řízení nejsou v tomto případě úplně vhodnou variantou. Proto navrhuji řešení, kdy u takových dlouhodobějších služeb, jako je např. údržba komunikací nebo svoz odpadů, jsou naprosto v pořádku služby kontrolované a schvalované

zřizovatelem a tuto činnost tak musí zajistit jeden ekonomicky silný a dobře kontrolovatelný subjekt.

Domnívám se, že pro příspěvkové organizace je daleko výhodnější také i nákup externích služeb raději minimalizovat a omezit i z důvodu toho, že to s sebou přináší rizika, kdy dodavatelé v zájmu získání zakázky ji výrazně podhodnotí a následně zjistí, že nejsou schopni za těchto finančních podmínek zakázku vůbec dodat. Dalším důvodem je i to, že se zadavatel mnohdy bojí, že celá zakázka bude napadena neúspěšnými účastníky výběrového řízení a celý proces může skončit následným zdlouhavým projednáváním, mohou vzniknout neúměrné prodlevy při realizaci projektu a zadavatel tak často nestihne činnost zrealizovat.

Z těchto důvodů mým názorem na řešení je, že daleko výhodnější je většinu činností služeb pro obce zabezpečovat vlastními zaměstnanci a rozšířit tak jejich počet, aby se veřejným zakázkám pokud možno vyhnuly. To je možné např. u činností, jako jsou komunální služby, kdy je velmi efektivní využívání osob hledajících práci za účelem plnění tzv. veřejné služby. Tímto se i minimalizuje riziko korupce a průtahů při výběrovém řízení a vlastní zaměstnanci je možné využít na širší spektrum činností, určených pro kvalifikované pracovníky. Příkladem může být např. úklid chodníků a vysypávání odpadkových košů, kdy mzdové a ostatní náklady na pracovníky, pocházející ze skupiny dlouhodobě nezaměstnaných, jsou daleko nižší než pokud se na stejnou činnost najme podnikatelská firma.

Dalším možným řešením, jak snížit náklady organizace je využívání systému elektronických aukcí při nákupu materiálu. Je pravdou, že v oblasti veřejného sektoru tento systém elektronických nákupů a používání elektronických aukcí není ještě stále běžnou praxí. Zároveň je ale pomocí tohoto systému možno dosáhnout nemalých finančních úspor i v řádech desítek do sta tisíc korun. Díky elektronickým aukcím tak organizace může dosáhnout výrazně nižší ceny než je na komoditním trhu běžná. Aukce by pak mohl provádět úřad města nebo přímo daná firma. V případě Technických služeb by se přímo mohlo jednat o nákup spotřebního či výrobního materiálu, jako jsou např. kancelářské potřeby nebo také směsi pro opravu děr na vozovkách. Je to limitováno nejnižší cenou zakázky danou zákonem. Dále např. u nákupu energií to realizuje obvykle úřad z toho důvodu, že nejnižší cenu zajišťuje pro všechny jím řízené příspěvkové organizace – jedná se tak i o množstevní slevy.

4.5 Porovnání s jinou hospodářsko-právní formou

Kromě typu organizace jakou je příspěvková organizace může veřejná správa zakládat např. i společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti a zřizovatelé tak mají někdy pocit, že změnou právní formy organizace její činnost zefektivní. Přesto si myslím, že tímto naopak prodraží fungování organizace tím, že například zrovna u již zmíněných obchodních společností musí hradit náklady na kontrolní a správní orgány. Těmi mohou být dozorčí rada, představenstvo aj. Dále přicházejí o možnost činnost organizace dotovat, kdy dotace je osvobozena od DPH.

Podle mého názoru je forma příspěvkové organizace nejlépe vhodnou variantou pro činnosti, které negenerují zisk. Výhodou PO je skutečnost, že zřizovateli jednoduše nehrozí, že o svůj majetek přijde, a to i při zániku příspěvkové organizace. Dále může zřizovatel velmi účinně kontrolovat hospodaření organizace, která předkládá pravidelné vyúčtování a má tedy i velkou možnost, ale i povinnost ovlivňovat veškerou její činnost. Pokud dojde k navýšení příspěvku zřizovatele např. z důvodu realizace nové činnosti, nových úkolů, tak toto navýšení musí vždy zdůvodnit a o jeho navýšení rozhodují orgány zřizovatele zpravidla rozpočtovým opatřením. Zřizovatel mimo jiné ovlivňuje i výši výdajů na osobní náklady. Pokud dojde k situaci, že příspěvková organizace vykazuje zisk ze své doplňkové činnosti, tak zřizovatel může rozhodnout o posílení fondu odměn příspěvkové organizace a zvýšit tímto způsobem plat svým zaměstnancům.

Naproti tomu je naopak forma akciové společnosti či jiné obchodní společnosti vhodná pouze pro ty činnosti, které jsou schopny generovat zisk. Akciová společnost je nezávislá na zřizovateli, a pokud akciová společnost tvoří zisk, tak jej neodvádí zřizovateli, ale použije ho v lepším případě na investice nebo si jej rozdělí akcionáři. Při zisku akciové společnosti mají vlastníci příjem z dividend.

Nevýhodou u této formy je, že u nevýdělečných činností nelze poskytnout přímý příspěvek nebo dotaci z veřejných zdrojů, to by se jednalo o nedovolenou podporu. Pokud dojde ke ztrátě, může ji zřizovatel krýt navýšením základního jmění nebo půjčkou, u akciové společnosti je možný i příliv kapitálu ze soukromého sektoru prodejem akcií. Nevýhodou oproti příspěvkové společnosti je také skutečnost, že zřizovatel může přijít o vložený majetek při vyhlášení konkurzu.

Změny příspěvkových organizací na jinou právní formu (obvykle s.r.o. nebo a.s.) jsou realizovány často z důvodu vstupu soukromého kapitálu do těchto společností nebo jejich úplné privatizace.

5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit ucelený náhled na problematiku služeb v obecném hospodářském zájmu, jež jsou v podmínkách České republiky označovány jako služby veřejné. Dále analyzovat činnost a hospodaření vybrané organizace a zároveň provést zhodnocení tohoto hospodaření za období v letech 2008 – 2011. Pro účely řešení této bakalářské práce byla pro provozování veřejných služeb vybrána příspěvková organizace Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz. Hlavním cílem této organizace je zajištění veřejně prospěšných služeb pro městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, ale také i pro další obvody a zájemce. Cíl byl postupně rozpracován v jednotlivých kapitolách.

První kapitola je zaměřena na obecnou charakteristiku služeb v obecném hospodářském zájmu, dále na vymezení charakteristiky služeb ekonomické a neekonomické povahy a rozdělení služeb obecného zájmu. Kapitola uvádí i rozdíl mezi pojmy služby obecného zájmu a služby v obecném hospodářském zájmu. Výraz služby v obecném zájmu má širší význam než výraz služby v obecném hospodářském zájmu, a zahrnuje služby tržní i netržní, které orgány veřejné moci popisují jako služby v obecném zájmu podléhající specifickým závazkům veřejných služeb. Bakalářská práce se zde zabývá i evropským pojetím služeb v obecném zájmu, naproti tomu i jejich pojetím v České republice, věnuje se i jejich poskytování a financování, také i legislativou, kterou se tyto služby řídí.

Druhá kapitola se zabývá konkrétní organizací zabezpečující služby v obecném hospodářském zájmu, kdy vybranou organizací je příspěvková organizace Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz. Zřizovatelem příspěvkové organizace je Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Organizace je zřízena na dobu neurčitou, jako nástupnická organizace Technických služeb Ostrava 1. V této kapitole jsou popsány veškeré činnosti organizace, jako například údržba a čištění komunikací, obnova a údržba veřejné zeleně, úklid a čištění veřejných prostranství, provoz veřejných WC, silniční motorová doprava nákladní ad., a také analýza těchto činností. Kapitola se také zaměřila na analýzu hospodaření organizace v letech 2008 – 2011 a jejímu celkovému zhodnocení činnosti. Organizace v analyzovaných letech hospodařila zpravidla se ziskem, pouze v roce 2009 došlo ke ztrátě 183 000 Kč. Naopak největšího zisku organizace dosáhla v roce 2011, kdy tento zisk činil 292 000 Kč.

Kapitola třetí a zároveň poslední je věnována podrobnější analýze vybraných čtyř hlavních služeb a způsobu jejich financování s příspěvkem zřizovatele. Taktéž cílem této kapitoly bylo zamyslet se i nad jinými možnostmi a formami zabezpečování těchto veřejných služeb a otázkou, zda je výhodnější provozovat tyto služby formou příspěvkové organizace nebo pomocí jiných forem obchodní společnosti. Z tohoto důvodu se v závěru této kapitoly má bakalářská práce zabývat právě podrobnějším zkoumáním výhod i nevýhod právě akciové společnosti.

Z práce vyplývá, že v úvodu stanovená hypotéza nebyla na základě získaných dat a informací ani potvrzena ani vyvrácena, neboť právní formy, kterými jsou na jedné straně akciová společnost, a na straně druhé PO v případě, že by poskytovaly v podstatě stejný rozsah analyzovaných veřejně prospěšných služeb, jsou tyto právní formy navzájem v mnoha ohledech nesrovnatelné. Přesto jsem ve své práci dospěla k závěru, že efektivnější i výhodnější právní formou je v předmětu mé bakalářské práce právě příspěvková organizace, a to z toho důvodu, že tyto organizace jsou schopny poměrně efektivně a ve srovnatelné cenové úrovni i ve stejné kvalitě zajistit služby jako soukromý sektor. Neodpadá tímto sice riziko neefektivního hospodaření, organizace proto musí být pravidelně a účinně kontrolována svým zřizovatelem. Samosprávné orgány také více preferují právě příspěvkové organizace, které jsou výhodnější zejména pro činnosti, jež nedosahují zisku. Společnosti s ručením omezeným a již zmíněné akciové společnosti jsou provozně dražší než příspěvkové organizace, jejich správa je finančně náročnější; jsou orientovány na tržní ceny a svá rizika kryjí ziskovou přírůžkou.

Podle mého názoru v dnešní době a převážně v prostředí České republiky bohužel neplatí, že veřejnou zakázkou lze dosáhnout nižší ceny. I přes proklamace a snahy vlády a vedení krajů se neustále nacházíme v korupčním prostředí a nejnižší cena dále nemusí být zárukou kvality. Proto výběrová řízení při zabezpečování veřejných služeb např. organizací Technických služeb nemusí být úplně vhodnou variantou; to platí i v případě, kdy je výhodnější pro organizaci omezit i možnost využívání externích služeb. V obou případech tak lze předejít riziku korupce.

Řešením pro příspěvkovou organizaci Technických služeb by tak podle mého názoru mohlo být rozšíření počtu kmenových zaměstnanců pro zabezpečování většiny jejích činností. Lze při tom sezonně zaměstnat i občany dlouhodobě nezaměstnané.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní publikace

- DOLEŽELOVÁ, Hana a Dušan HALÁSEK. *Služby v obecném hospodářském zájmu v EU. Komparace České republiky a Německa*. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2011. ISBN 978-80-248-2371-3.
- HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.
- MOCKOVČIAKOVÁ, A.; PROKŮPKOVÁ, D.; MORÁVEK, Z.; *MERITUM Příspěvkové organizace 2010*. 4.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. ISBN 978- 80- 7357- 533-5.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1.vyd. Praha: Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.
- PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance - úvod do problematiky*. 4.vyd. Praha: ASPI, 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
- PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M.; *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3.vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-808-6929-293.

Legislativa

- „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, *Zelená kniha o službách v obecném zájmu*.“
- „Sdělení Komise COM (2003) 270 v konečném znění, *Bílá kniha o službách v obecném zájmu*.“
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 27. prosince 2006 o *službách na vnitřním trhu*.
- Zákon č. 250/2000 Sb., o *rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů*.

Internetové zdroje

- Zřizovací listina Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz, příspěvková organizace. Dostupné z WWW:
http://moap_jz.ostrava.cz/uloziste/jednani_zastupitelstva/z05_2/M1014_1333_11_ZMOb1014_5_03_OIMH_01/Priloha_c._1_zrizovaci_listina_TS.pdf [cit. 2.3.2011].
- PARLAMENTNÍ INSTITUT. Fungování příspěvkových organizací v České republice a vybraných zemích Evropy. Dostupné z WWW:
http://www.avpo.cz/sdata/prispevkove_organizace_v_CR_a_EU_78.pdf [cit. 12.1.2011].
- Deklarace 23. Generálního sněmu Rady evropských obcí a regionů. Budoucnost veřejných služeb v Evropě: Naplňování potřeb našich občanů. Dostupné z WWW:
www.smocr.cz/data/fileBank/ad1761c1-3b84-49a6-ae1d-50d8743e88ac.doc [cit. 18.1.2011].

SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská unie

PPP – Public Private Partnership

TS MOaP – Technické služby Moravská Ostrava a Přívoz

PO – příspěvková organizace

ÚSC – územní samosprávné celky

SOHZ – služby v obecném hospodářském zájmu

ZÚK – zimní údržba komunikací

VPP – veřejně prospěšné práce

DZ – dopravní značení

ÚMOB - úřad městského obvodu

OOP – osobní ochranné pomůcky

PMS - probační a mediační služba

tis. – tisících

TEN - Transport European Network

DPH - Daň z přidané hodnoty

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 2.1: Rozdělení služeb v obecném zájmu

Obr. č. 3.1: Organizační struktura TS MOaP, p. o. ke dni 1. 7. 2012

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 3.1: Výnosy organizace k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)

Graf č. 3.2: Výnosy organizace k 31. 12. 2009 (v tis. Kč)

Graf č. 3.3: Výnosy organizace k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)

Graf č. 3.4: Výnosy organizace k 31. 12. 2011 (v tis. Kč)

Graf č. 3.5: Náklady organizace k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)

Graf č. 3.6: Náklady organizace k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)

Graf č. 3.7: Náklady organizace k 31. 12. 2011 (v tis. Kč)

Graf č. 3.8: Hospodářský výsledek hlavní činnosti (v tis. Kč)

Graf č. 3.9: Celkové výnosy, náklady a HV doplňkové činnosti (v tis. Kč)

Graf č. 4.1: Výše příspěvku na středisko veřejná zeleň (v tis. Kč)

Graf č. 4.2: Výše příspěvku na středisko komunikací (v tis. Kč)

Graf č. 4.3: Výše příspěvku na středisko dopravy (v tis. Kč)

Graf č. 4.4: Výše příspěvku na středisko čištění (v tis. Kč)

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne ...15.7.2013...

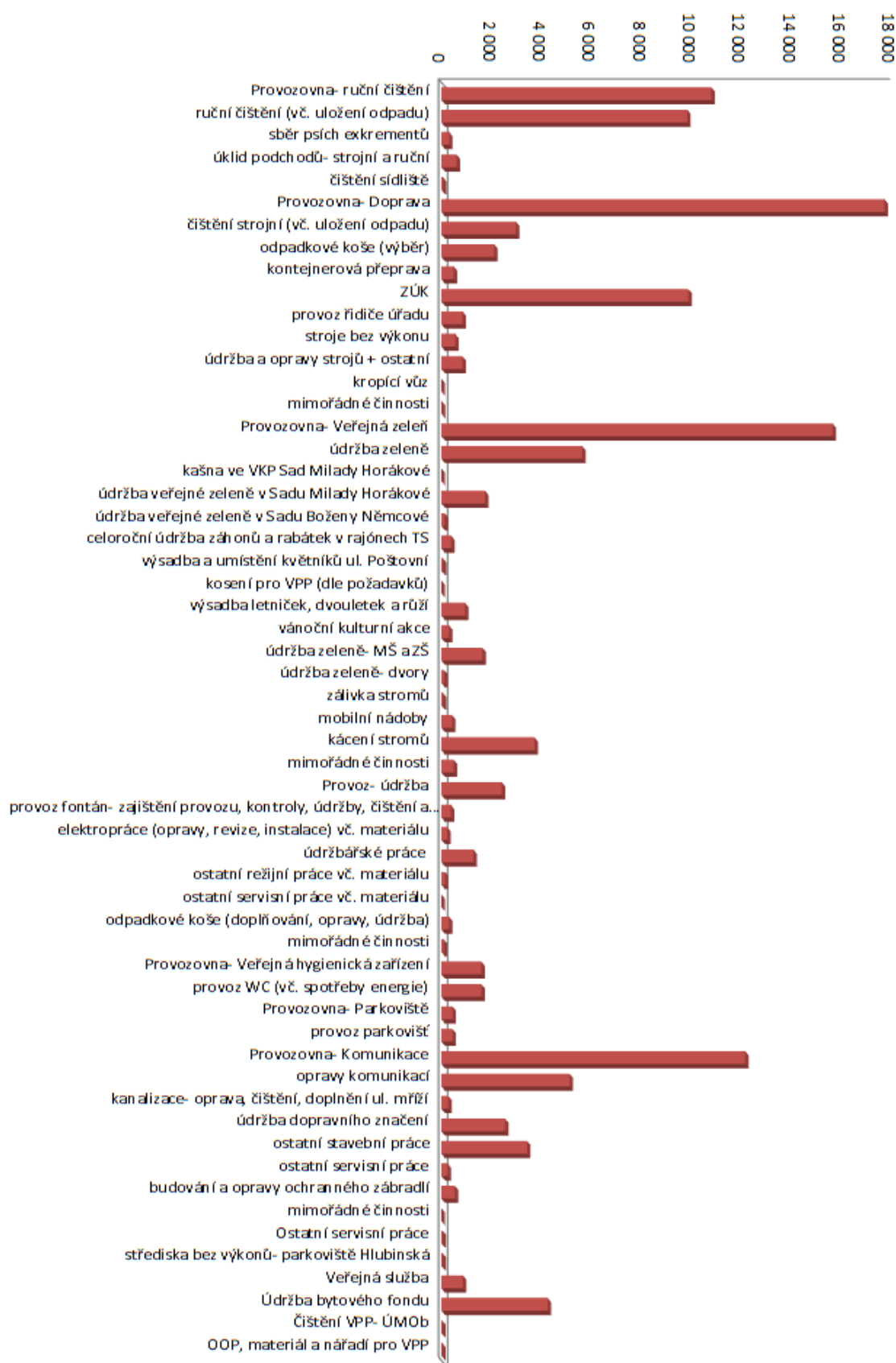
.....
Šárka Mohorková

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Skutečné náklady dle oblastí činností za rok 2009 (v tis. Kč)

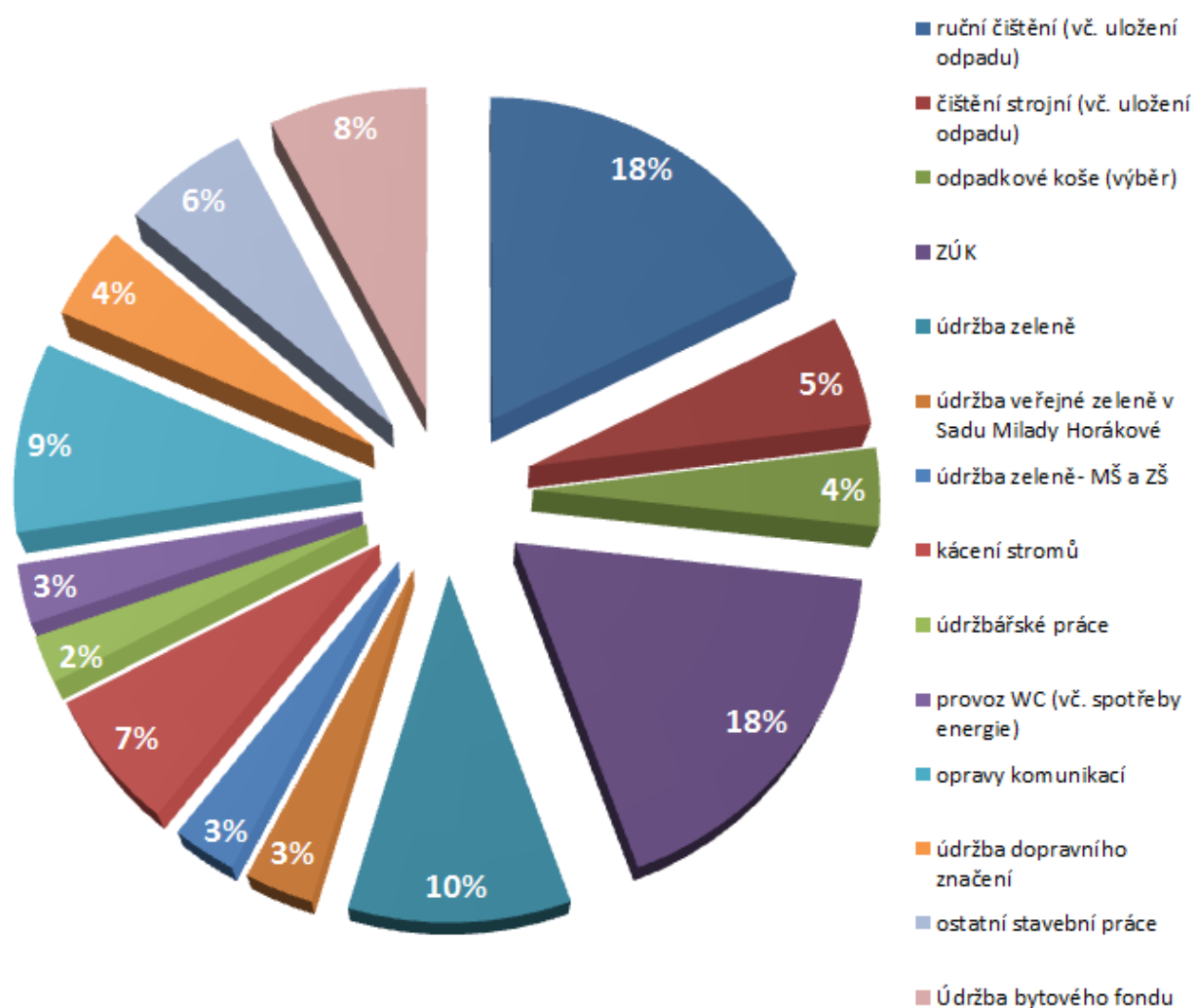
Příloha č. 2 - Skutečné náklady dle oblastí činností za rok 2009 (v %)

Příloha č. 1 - Skutečné náklady TS MOaP dle oblastí činností za rok 2009 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha č. 2 - Skutečné náklady TS MOaP dle oblastí činností za rok 2009 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování